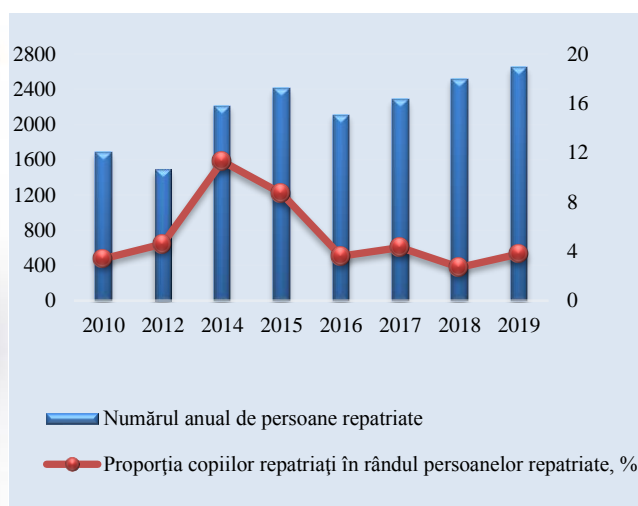

MINISTERUL AFACERILOR INTERNE
AL REPUBLICII MOLDOVA
BIROUL MIGRAȚIE ȘI AZIL

Compendiul Statistic
al
Profilului Migrațional Extins al Republicii Moldova
pentru anii 2017-2019

CUPRINS

INTRODUCERE	3
LISTA ABREVIERILOR	4
LISTA TABELELOR.....	5
I. TENDINȚE MIGRAȚIONISTE.....	7
1.1. Emigrarea populației	7
<i>Emigrarea autorizată</i>	<i>7</i>
<i>Emigrarea pentru studii.....</i>	<i>9</i>
<i>Emigrarea involuntară.....</i>	<i>9</i>
<i>Emigrarea temporară/circulară.....</i>	<i>10</i>
<i>Migrația în scop de muncă.....</i>	<i>12</i>
1.2. Imigrarea populației	15
<i>Imigrarea străinilor</i>	<i>15</i>
<i>Repatrierea</i>	<i>18</i>
<i>Readmisia</i>	<i>18</i>
<i>Prevenirea și combaterea Traficului de Ființe Umane</i>	<i>19</i>
<i>Stocul populației de proveniență străină.....</i>	<i>19</i>
<i>Naturalizarea</i>	<i>22</i>
<i>Azilul și Apatridia.....</i>	<i>23</i>
<i>Combaterea șederii ilegale a străinilor</i>	<i>26</i>
II. IMPACTUL MIGRAȚIEI.....	27
2.1. Migrația și evoluția demografică.....	28
2.2. Migrația și dezvoltarea economică	30
2.3. Migrația și dezvoltarea socială.....	32
III. CADRUL DE GESTIONARE A MIGRAȚIEI.....	37
3.1. Cadrul Normativ	37
3.2. Cadrul Instituțional - schemă	39

INTRODUCERE

Compendiul Statistic al Profilului Migrațional Extins al Republicii Moldova pentru anii 2017–2019, a fost elaborat de Biroul Migrație și Azil al Ministerului Afacerilor Interne, desemnat drept instituție responsabilă pentru elaborarea PME prin Hotărârea Guvernului nr. 634/2012 cu privire la aprobarea Listei indicatorilor și a Șablonului PME al RM. Acest compendiu este elaborat în baza indicatorilor aprobați, conform șablonului PME.

Compendiul în cauză prezintă o analiză succintă a informației despre mișcarea migratorie internațională a populației și impactul acestui fenomen, reflectând situația în perioada anilor 2017 – 2019 în 39 de tabele statistice. Prezentul compendiu cuprinde trei părți: Partea I, *Tendințe migraționiste*, care oferă date despre **emigrare** și **imigrare** a populației. *Componenta Emigrarea populației* conține date despre: numărul persoanelor oficial plecate din țară pentru a se stabili cu domiciliul permanent peste hotare; numărul persoanelor plecate peste hotare la studii; la muncă și în alte scopuri, reflectate după vârste, sexe și țara de destinație și date despre emigrarea involuntară în dinamică. *Componenta Imigrarea populației*, conține date despre: imigrarea străinilor în Republica Moldova, care reflectă scopul sosirii și țara de cetățenie a imigrantului; repatrierea și readmisia/returnarea cetățenilor moldoveni, numărul solicitanților de azil, apatrizilor, refugiaților, beneficiarilor de protecție umanitară înregistrați în anii 2017-2019.

Partea a II, *Impactul migrației*, conține date despre evoluția principalilor indicatori demografici, economici și sociali.

Partea a III–a, *Cadrul de gestionare a migrației*, prezintă lista actelor normative din domeniul migrației și azilului, precum și cadrul normativ instituțional.

Datele statistice incluse în Compendiul Statistic pentru perioada anilor 2017-2019, permit corelarea cu datele din PME pentru perioada 2007-2018 și asigură posibilitatea unei analize în dinamică a proceselor migraționale internaționale a populației.

Compendiul dat reprezintă și un rezultat al unui efort comun de colectare și analiză a datelor, la care au contribuit mai multe instituții și persoane prin diferite căi, dar care sunt de o importanță egală. În acest context, sunt aduse cuvinte de mulțumire tuturor membrilor Grupului Tehnic de Lucru inter-instituțional (Agenția Servicii Publice, Ministerul Afacerilor Interne, Biroul Național de Statistică, Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene, Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, Ministerul Educației, Culturii și Cercetării, Ministerul Economiei și Infrastructurii, Biroul Relații cu Diaspora, Banca Națională a Moldovei), pentru participare activă și contribuții importante la elaborarea acestuia.

Compendiul Statistic al Profilului Migrațional Extins este elaborat în baza datelor oficiale din sursele administrative obținute de la ministerele și autoritățile publice centrale responsabile de evidența și colectarea datelor ce țin de migrația internațională a populației.

LISTA ABREVIERILOR

ASP	Agenția Servicii Publice
ANOFM	Agenția Națională pentru Ocuparea Forței de Muncă
AFM	Ancheta Forței de Muncă
BMA	Biroul Migrație și Azil
BM	Banca Mondială
BNM	Banca Națională a Moldovei
BNS	Biroul Național de Statistică
BRD	Biroul Relații cu Diaspora
CBGC	Cercetarea Bugetelor Gospodăriilor Casnice
CE	Comisia Europeană
CCTP	Centrul pentru Combaterea Traficului de Persoane
CI DMD	Comitetul Interministerial Diasporă, Migrație și Dezvoltare
DMD	Diasporă, Migrație și Dezvoltare
EMD	Echipe Multidisciplinare
GTL	Grup Tehnic de Lucru
ÎCNUR	Înaltul Comisariat al Națiunilor Unite pentru Refugiați
IGPF	Inspectoratul General al Poliției de Frontieră
MAEIE	Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene
MAI	Ministerul Afacerilor Interne
MF	Ministerul Finanțelor
MECC	Ministerul Educației, Culturii și Cercetării
MEI	Ministerul Economiei și Infrastructurii
MSMPS	Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale
OIM	Organizația Internațională pentru Migrație
ONU	Organizația Națiunilor Unite
PIB	Produs Intern Brut
PM	Parteneriatul de Mobilitate
PME	Profilul Migrațional Extins
PNUD	Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare
RM	Republica Moldova
RPL	Recensământul Populației și al Locuințelor
SNR	Sistemul Național de Referire
SCN	Sistemul Conturilor Naționale
TFU	Traficul de Ființe Umane
UE	Uniunea Europeană

LISTA TABELELOR

Tabelul 1. Numărul anual de emigrări autorizate după mediul de reședință anterior, grupe mari de vârstă și țara de destinație a emigrantului, persoane.....	8
Tabelul 2. Indicatori relativi privind emigrarea autorizată a cetățenilor RM, în %	8
Tabelul 3. Numărul de cetățeni moldoveni înregistrați ca solicitanți de azil și recunoscuți drept refugiați peste hotare	9
Tabelul 4. Numărul estimativ al cetățenilor moldoveni aflați peste hotare 12 luni și mai mult, la sfârșitul anului, după sexe și grupe de vârstă, persoane.....	11
Tabelul 5. Numărul estimativ al cetățenilor moldoveni care se aflau peste hotare, conform datelor misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale RM din țările gazdă la sfârșitul anului, persoane	11
Tabelul 6. Migrația populației în scop de muncă, după sexe și țările de destinație, în anii 2017 - 2018, mii persoane.....	13
Tabelul 7. Distribuția numărului persoanelor plecate în scop de muncă, după mediul de reședință anterior și grupe de vârstă, în anii 2017-2018, mii persoane.....	14
Tabelul 8. Distribuția numărului persoanelor plecate în scop de muncă, după nivelul de instruire și sexe, în anii 2017-2018, mii persoane	14
Tabelul 9. Distribuția numărului persoanelor plecate în scop de muncă, după sexe și grupe de vârstă, în anii 2017-2018, mii persoane	14
Tabelul 10. Distribuția numărului imigranților străini sosiți după principalele scopuri, persoane	15
Tabelul 11. Indicatori de bază privind imigrarea străinilor	16
Tabelul 12. Distribuția numărului imigranților străini după nivelul de instruire, persoane	16
Tabelul 13. Distribuția numărului imigranților după țara de cetățenie, persoane	17
Tabelul 14. Numărul străinilor ce își fac studiile în Republica Moldova, după țările de cetățenie, persoane	17
Tabelul 15. Numărul anual de cetățeni moldoveni readmiși după țări, persoane.....	18
Tabelul 16. Indicatori de bază privind populația rezidentă de proveniență străină (stoc la sfârșitul anului)	20
Tabelul 17. Distribuția numărului străinilor care locuiesc în RM după țara de cetățenie, persoane (stoc la sfârșitul anului).....	21
Tabelul 18. Distribuția numărul străinilor care locuiesc în RM pe vârste și sexe, persoane	21
Tabelul 19. Distribuția numărului persoanelor care locuiesc în RM, născute în străinătate indiferent de cetățenie, după țara de origine, persoane (stoc la sfârșitul anului).....	22
Tabelul 20. Distribuția numărului străinilor naturalizați după țara anterioară de cetățenie* (stoc la sfârșitul anului), persoane	22
Tabelul 21. Migrația involuntară a populației de proveniență străină*	25
Tabelul 22. Numărul solicitanților de azil după țara de origine, persoane	25
Tabelul 23. Numărul persoanelor incluse în Sistemul de azil, după tip, stoc la sfârșitul anului.....	26
Tabelul 24. Principalii indicatori vizând combaterea șederii ilegale a străinilor, în persoane	27
Tabelul 25. Numărul încălcărilor regimului de ședere în RM de către străini, după tip	27
Tabelul 26. Ponderea proceselor – verbale întocmite în privința străinilor pentru încălcarea regulilor de ședere și plasare în câmpul muncii, după țara de origine, în %. Top 5 țări	27
Tabelul 27. Indicatori demografici generali.....	28
Tabelul 28. Componenta demografică a populației cu reședință obișnuită,%	29
Tabelul 29. Numărul populației cu reședință obișnuită pe sexe și grupe de vârstă, la sfârșitul anului, persoane	29
Tabelul 30. Remiterile personale	31

Tabelul 31. Indicatori economici globali *	31
Tabelul 32. Dinamica indicatorilor sărăciei	31
Tabelul 33. Impactul remitențelor asupra bunăstării gospodăriilor casnice	31
Tabelul 34. Populația economic activă*	32
Tabelul 35. Indicatorii Forței de muncă	32
Tabelul 36. Numărul de copii lăsați în RM de părinții care au plecat peste hotare în căutarea unui loc de muncă, conform estimărilor Ministerului Educației, Culturii și Cercetării*	36
Tabelul 37. Numărul de copii lăsați în RM de părinți, care au plecat peste hotare în căutarea unui loc de muncă, conform datelor Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale *	36
Tabelul 38. Evoluția ratelor brute de cuprindere în învățământul primar și gimnazial, rata de tranziție în învățământul gimnazial*	36
Tabelul 39. Personalul medical în sistemul ocrotirii sănătății	36

I. TENDINȚE MIGRAȚIONISTE

1.1. Emigrarea populației

În Republica Moldova sunt utilizate, în linii mari, trei abordări privind estimarea volumului emigrării internaționale a populației, acestea fiind:

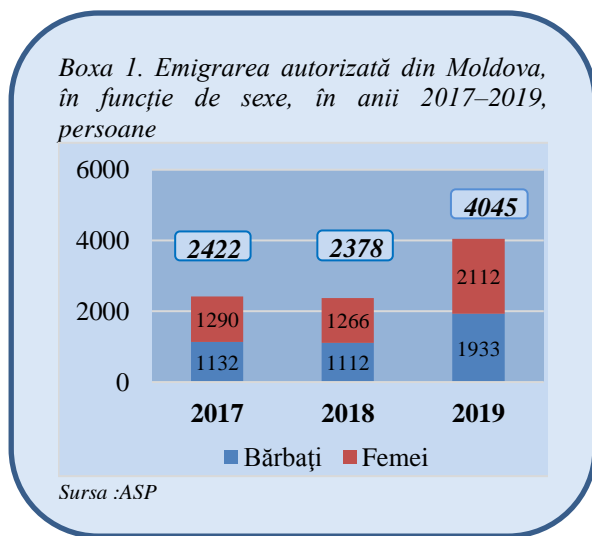
1. *Emigrarea autorizată*, această formă include radierea din evidență și plecarea pentru stabilirea cu domiciliul în străinătate, cunoscută în țară și sub termenul de *emigrare permanentă*;
2. *Plecarea la muncă sau în căutare de lucru peste hotare*, dar cu intenția de a reveni, cunoscută în țară ca fiind migrarea temporară/circulară;
3. *Plecarea din țară, înregistrată la frontieră*, aceasta de facto incluzând ambele: emigrarea autorizată/permanentă și migrarea temporară/circulară.

Există diferite date și surse de informații privind estimarea emigrării, iar cele mai relevante, care ar putea fi utilizate pentru monitorizarea procesului și a impactului fenomenului migrației asupra situației în diverse domenii, sunt redată și analizate în acest capitol.

Analiza situației privind emigrarea din Republica Moldova în cadrul acestui capitol se axează preponderent pe datele privind fluxurile anuale ale celor plecați din țară conform surselor administrative și a datelor disponibile în acest sens. Numai în unele cazuri se prezintă, pentru comparare, datele ce țin de stocurile cumulative la data raportării.

Emigrarea autorizată

Emigrarea autorizată peste hotare, estimată în baza datelor din Registrul de stat al populației (Agenția Servicii Publice) rămâne a fi actuală în Moldova, acest fenomen în anul 2019 a înregistrat o creștere semnificativă în raport cu anii 2017 și 2018. Conform datelor din Registrul de stat al populației, în anul 2019 au emigrat autorizat peste hotare 4.045 persoane, iar în 2017 acest număr a fost de 2.422 persoane. Conform datelor privind fluxul anual al emigrării autorizate, pe parcursul ultimilor 3 ani au emigrat mai multe femei decât bărbați. (Tabelul 1 și Boxa 1). Astfel, ponderea femeilor a depășit cu aproximativ 12% ponderea bărbaților care au emigrat în această perioadă.

Datele privind fluxul anual al emigrării autorizate pe grupe de vârstă denotă că emigrează preponderent persoane tinere. În totalul numărului de emigrări autorizate în anul 2019, cea mai mare pondere este înregistrată pentru populația în vârstă de până la 40 ani

(60%), ponderea acestora în numărul total înregistrând o ușoară scădere comparativ cu cea a persoanelor din aceeași grupă de vârstă în anul 2017 (Tabelul 1).

Analiza datelor privind țara de destinație a persoanelor care au emigrat autorizat în anul 2019 denotă că 48% și-au ales noul domiciliu în Federația Rusă (39% - în anul 2017), 13,9% - în SUA (13,7% - în 2017), 8,4% - în Germania (16% - în 2017), câte cca 5% - în Ucraina și Israel (Tabelul 1).

Preponderent emigrează autorizat populația din mediul urban, numărul acestora în 2019 fiind de 2,5 ori mai mare (2.873 persoane) față de numărul celor din mediul rural (1172 persoane), menținându-se tendințele anilor anteriori.

Tabelul 1. Numărul anual de emigrări autorizate după mediul de reședință anterior, grupe mari de vârstă și țara de destinație a emigrantului, persoane

	2017	2018	2019
2.1.1. Total au emigrat	2422	2378	4045
<i>inclusiv grupa de vârstă, ani :</i>			
0–19	641	510	889
20–39	903	901	1518
40–59	601	702	1225
60–79	248	240	382
80 și peste	29	25	31
<i>Au emigrat din :</i>			
Mediul urban	1830	1667	2873
Mediul rural	592	711	1172
<i>Au emigrat în:</i>			
Federația Rusă	946	1081	1941
SUA	333	207	564
Germania	392	350	341
Ucraina	332	233	212
Israel	188	156	200
Republica Belarus	35	59	118
Austria	44	36	51
Turcia	24	11	21
Alte țări	128	245	597

Sursa: ASP

Tabelul 2. Indicatori relativi privind emigrarea autorizată a cetățenilor RM, în %

	2017	2018	2019
2.1.4. Rata de creștere a emigrărilor autorizate ale cetățenilor RM	89,01	98,18	170,10
2.1.5. Decalajul de gen al emigrării autorizate a cetățenilor RM (femei/bărbați)	113,96	113,85	109,26
2.1.6. Proporția relativă a emigranților din mediul rural versus urban	32,35	42,65	40,79

Sursa: ASP

Emigrarea pentru studii

Numărul de cetățeni moldoveni înmatriculați la studii peste hotare în baza protocoalelor internaționale de colaborare la care Ministerul Educației, Culturii și Cercetării este parte, în perioada analizată a variat între 5,9 mii persoane în anul 2017 și cca 5,7 mii în anul 2019. În anul de referință, analogic anilor anteriori, din numărul total de cetățeni moldoveni plecați la studii peste hotare, majoritatea studiau în România, în Federația Rusă – 7,9%, în Bulgaria - 2,3%, în alte state - mai puțin de două procente din totalul persoanelor plecate la studii peste hotare în baza protocoalelor internaționale de colaborare (Boxă 2).

Boxa 2. Numărul cetățenilor moldoveni care își fac studiile peste hotare, după țări, persoane

Țara	2017	2018	2019
Total plecați la studii*	5922	5566	5668**
<i>din care în :</i>			
România	5500	5000	5000**
Federația Rusă	320	330	450
Bulgaria	130	130	130
Ucraina	34	34	34
Ungaria	30	30	30
Cehia	10	10	10
China	7	9	6
Estonia	7	6	5
Slovacia	5	9	2
Lituania	5	3	1
Letonia	4	5	...

Sursa: MECC

*Fără persoanele plecate la studii peste hotare în baza contractelor individuale

** date estimative – aplicații/on-line

Emigrarea involuntară

Emigrarea involuntară către finele anului 2019 a înregistrat o creștere în comparație cu anii 2017 și 2018. Analiza este bazată pe informația obținută din bazele de date internaționale (ÎCNUR). Conform acestor date numărul cetățenilor moldoveni înregistrați ca solicitanți de azil peste hotare la sfârșitul anului 2019 a constituit 5.653 persoane, față de 4.527 persoane în anul 2018 (3.412 - în 2017). În același timp a crescut numărul total de solicitanți de azil din Moldova, care au obținut statut de refugiat peste hotare, la sfârșitul anului 2019 fiind înregistrați, recunoscuți drept refugiați 2.427 persoane, față de 2.377 persoane în anul 2018 și 2.314- în anul 2017 (Tabelul 3).

Tabelul 3. Numărul de cetățeni moldoveni înregistrați ca solicitanți de azil și recunoscuți drept refugiați peste hotare

	2017	2018	2019
Persoane			
2.3.7. Numărul de cetățeni moldoveni înregistrați ca solicitanți de azil peste hotare	3412	4527	5653
2.3.8. Numărul de cetățeni moldoveni înregistrați, recunoscuți drept refugiați peste hotare	2314	2377	2427
Rata de creștere în raport cu anul precedent			
Rata de creștere a numărului de cetățeni moldoveni înregistrați ca solicitanți de azil peste hotare, %	83,7	132,7	124,9
Rata de creștere a numărului de cetățeni moldoveni înregistrați, recunoscuți drept refugiați peste hotare, %	101,0	102,7	102,1

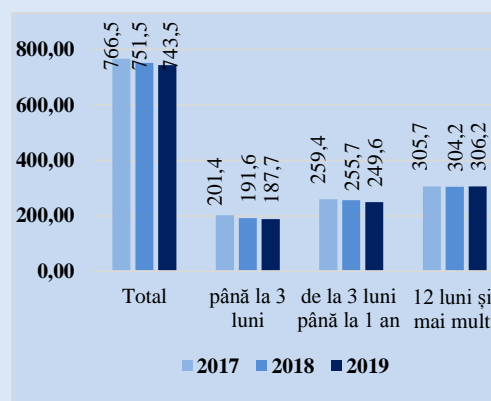
Sursa : BD ÎCNUR

Emigrarea temporară/circulară

O sursă importantă, ce oferă posibilitatea estimării volumului emigrării, inclusiv conform definiției internaționale¹ este informația IGPF, și anume datele despre perioada aflării persoanelor în afara țării, în baza înregistrărilor traversării Frontierei de Stat controlate de autoritățile oficiale ale RM.

Conform acestei surse numărul cetățenilor moldoveni plecați din țară pentru diferite perioade de timp la sfârșitul anului 2019 a fost de 743,5 mii persoane, din care 400,8 mii femei și 342,7 mii bărbați. Numărul celor ce se aflau în afara țării mai mult de 12 luni a constituit 306,2 mii persoane (Boxa 3).

Boxa 3. Distribuția numărului cetățenilor RM aflați peste hotare, după durată, la sfârșitul anilor 2017 - 2019, mii persoane

Sursa : IGPF

Analiza distribuției numărului celor ce se aflau în afara țării mai mult de 12 luni pe grupe de vârstă în anul 2019 comparativ cu anul 2017, denotă creșterea numărului copiilor de 0-14 ani și a persoanelor în vârstă de 35-49 ani (Tabelul 4). Motivul creșterii ar fi luarea copiilor minori de către părinții deja stabiliți peste hotare de ceva timp și plecarea persoanelor care au avut anterior un serviciu, salariu, dar dorința de a obține un salariu mai mare, de a avea mai mult decât acasă pentru același lucru, pentru ași ameliora starea materială curentă, instrui copii și susține material părinții.

De menționat că IGPF dispune doar de datele acumulate de la Punctele de trecere a Frontierei de Stat, controlate de autoritățile oficiale ale Republicii Moldova. Astfel, datorită faptului că persoanele pot ieși și intra în țară prin segmentul transnistrean al frontierei moldo-ucrainene necontrolat de către autorități, este posibilă atât subestimarea cât și supraestimarea volumului emigrării.

O altă sursă administrativă de date care permite estimarea volumului emigrării cetățenilor RM sunt datele MAEIE, obținute de la misiunile diplomatice și oficiile consulare ale RM. Conform acestor date numărul estimativ al cetățenilor RM care se aflau peste hotare pentru diferite perioade la sfârșitul anului 2019 a fost de circa 789,2 mii persoane. Distribuția numărului estimativ al cetățenilor RM după țările gazdă indică, că aproximativ 45% din numărul total se aflau în Federația Rusă, 16% - în Italia, 6% - în SUA, 5%- în Polonia, câte cca 3% - în Portugalia, Ucraina, Germania, în alte state câte 2 % și mai puțin (Tabelul 5).

¹ persoane aflate în afara țării de cel puțin 12 luni (Regulamentul (CE) nr.862/2007 privind statisticile comunitare din domeniul migrației)

Tabelul 4. Numărul estimativ al cetățenilor moldoveni aflați peste hotare 12 luni și mai mult, la sfârșitul anului, după sexe și grupe de vârstă, persoane

	2017	2018	2019
Total	305657	304377	306245
Bărbați	144312	143580	144915
Femei	161345	160797	161330
Grupa de vârstă -total	305657	304377	306245
0–4	6842	7367	7865
5–9	15702	16683	17604
10–14	12305	13228	14489
15–19	12368	12377	12748
20–24	22587	20772	20060
25–29	39444	37595	36332
30–34	51070	49154	47317
35–39	40168	41080	41342
40–44	30370	30616	30999
45–49	21190	21484	22495
50–54	17306	16277	16690
55–59	15563	15248	14892
60–64	9610	10282	10869
65–69	5760	5963	6218
70–74	1858	2204	2797
75–79	1755	1641	1568
80–84	1098	1187	1294
85 și mai mulți	661	619	666

Sursa: IGPF /MAI.

Tabelul 5. Numărul estimativ al cetățenilor moldoveni care se aflau peste hotare, conform datelor misiunilor diplomatice și oficiilor consulare ale RM din țările gazdă la sfârșitul anului, persoane

Țara gazdă	2017	2018	2019
Total	592884	561830	789212
<i>din care locuiesc în :</i>			
Federația Rusă	248484	235648	356761
Italia	135661	131814	128979
SUA	47554	40577	47767
Polonia	1200	1209	37338
Portugalia	6125	5210	24000
Ucraina	17858	17858	23800
Germania	16945	17245	20375
Spania	17688	16273	18537
Israel	16000	16000	18915
Marea Britanie	15000	9000	18000
Canada	17565	17605	17620
Franța	3127	3609	17000
România	10544	10648	10500
Turcia	6918	7502	7942

Țara gazdă	2017	2018	2019
Grecia	9085	9004	7394
Cehia	5368	5763	5903
China	130	170	3678
Bulgaria	5147	3567	3532
Belarus	2473	2346	2689
Belgia	1408	1428	2000
Irlanda	2000	1987	1987
Norvegia	257	1103	1667
Austria	1284	1287	1409
Emiratele Arabe Unite	140	1200	1410
Regatul Țărilor de Jos	460	350	1366
Suedia	301	254	1333
Regatul Danemarcei	...	273	1194
Australia	1160
Liban	779
Lituania	300	475	751
Uzbekistan	729
Ungaria	350	350	680
Elveția	524	641	671
Finlanda	448
Letonia	300	332	325
Slovacia	287
Estonia	600	600	204
Japonia	156	156	186
Azerbaidjan	269	166	175
Qatar	153	180	162
Regatul Arabiei Saudite	127
Alte țări	604	...	338

Sursa : *MAEIE (date estimative, doar în baza informației de la misiunile diplomatice, consulare care au prezentat datele)

Migrația în scop de muncă²

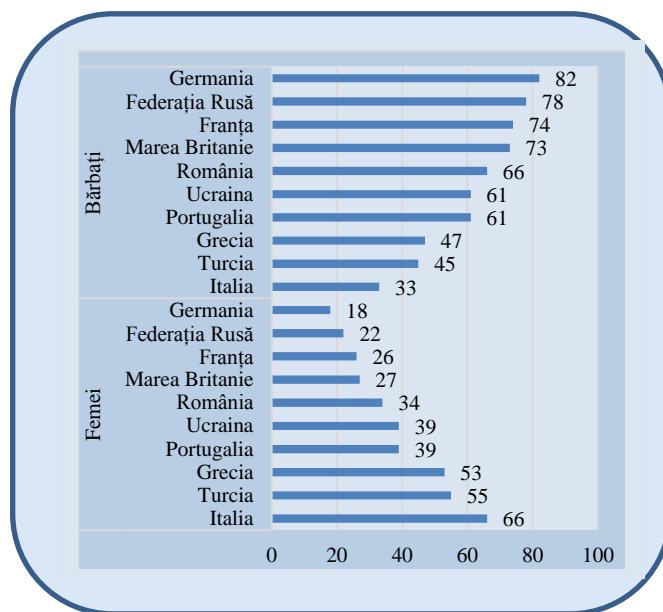
Migrația în scop de muncă este prezentată în baza datelor Anchetei Forței de Muncă³. Analiza datelor privind țările de destinație ale migranților din Republica Moldova plecați în scop de muncă pune în evidență: Federația Rusă, Italia, Germania, Regatul Unit al Marii Britanii, Franța, Israel și Turcia (Tabelul 6).

² Datele cu privire la migrația în scop de muncă pentru anii 2017-2018 au fost calculate în baza populației stabile

³ AFM este o cercetare continuă realizată de BNS în gospodăriile casnice din 1999. Începând cu 2019, AFM se efectuează pe un nou eșantion de gospodării casnice, în conformitate cu o nouă schemă de rotație și conform unei noi definiții a populației ocupate. La estimarea rezultatelor cercetării se utilizează numărul populației cu reședință obișnuită. Cercetarea are ca populație țintă persoanele din gospodăriile casnice selectate, totodată variabilele privind forța de muncă se colectează numai pentru persoanele în vârstă de 15 ani și peste. Detalii: www.statistica.gov.md

În anul 2018, numărul celor care se aflau peste hotare la muncă sau în căutarea unui loc de muncă a fost în creștere, comparativ cu anul 2017, constituind 352,7 mii persoane, din care 238,2 mii bărbați și 114,5 mii femei, față de 318,4 mii persoane (213,3 mii bărbați și 107,1 mii femei) în anul 2017. Distribuția pe sexe denotă discrepanțe semnificative privind țările de destinație, bărbații preponderent pleacă în Germania, Federația Rusă, Franța și Regatul Unit al Marii Britanii, iar femeile – în Italia, Turcia, Grecia și Portugalia, păstrând tendința anilor anteriori (Boxa 4 și Tabelul 6).

Boxa 4. Distribuția cetățenilor moldoveni în vârstă de 15 ani și peste care lucrează sau sunt în căutarea unui loc de muncă peste hotare, pe sexe în funcție de țările de destinație, în anul 2018, în procente

Sursa: BNS(AFM)

Distribuția numărului persoanelor plecate în scop de muncă sau în căutarea unui loc de muncă după mediul de reședință anterior plecării diferă considerabil de migrația autorizată. În procesul migrației forței de muncă mai mult (de 2,2 ori) persistă populația din mediul rural. Ponderea celor plecați în scop de muncă din rural constituie cca. 70% din total (Tabelul 7).

Un rol semnificativ asupra formării fluxului migrațional îl are vârsta și nivelul de instruire a persoanei, care influențează asupra capacității de integrare pe piața muncii peste hotare. Analiza datelor cu privire la vârsta celor plecați peste hotare la muncă sau în căutarea unui loc de muncă, denotă că ponderea cea mai mare din total o dețin persoanele din grupul de vârstă 15-34 ani (54%), majoritatea din ei fiind din mediul rural (Tabelul 7). În anul 2018 numărul persoanelor cu studii superioare a fost în creștere cu 900 persoane, comparativ cu anul 2017, totodată se observă și creșterea numărului persoanelor cu studii medii de specialitate (Tabelul 8).

Tabelul 6. Migrația populației în scop de muncă, după sexe și țările de destinație, în anii 2017 - 2018, mii persoane

Țările de destinație	Total		Bărbați		Femei	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Total plecați	318,4	352,7	211,3	238,2	107,1	114,5
din care în :						
Federația Rusă	164,6	147,7	127,2	115,0	37,4	32,7
Italia	50,5	61,1	15,9	20,6	34,6	40,5
Germania	19,9	31,5	16,1	25,9	3,8	5,6
Regatul Unit al Marii Britanii	14,4	18,7	10,7	13,7	3,7	5,0
Franța	14,0	18,3	10,3	13,6	3,7	4,7

Țările de destinație	Total		Bărbați		Femei	
	2017	2018	2017	2018	2017	2018
Israel	11,9	15,2	4,7	6,1	7,2	9,1
Turcia	8,1	9,1	1,9	4,1	6,2	5,0
România	6,0	6,4	4,1	4,2	1,9	2,2
Portugalia	2,0	3,6	1,4	2,2	0,6	1,4
Ucraina	2,0	2,8	1,7	1,7	0,3	1,1
Grecia	1,6	1,7	0,2	0,8	1,4	0,9
Alte țări	23,4	36,6	17,1	30,3	6,3	6,3

Sursa: BNS (AFM)

Tabelul 7. Distribuția numărului persoanelor plecate în scop de muncă, după mediul de reședință anterior și grupe de vârstă, în anii 2017-2018, mii persoane

Grupe de vârstă, ani	2017			2018		
	Total	Urban	Rural	Total	Urban	Rural
Total	318,4	96,6	221,8	352,7	108,5	244,2
15–24 ani	50,7	10,3	40,4	54,2	11,8	42,4
25–34 ani	121,6	40,0	81,6	136,3	43,0	93,3
35–44 ani	72,9	21,5	51,4	85,4	28,1	57,3
45–54 ani	52,9	17,3	35,6	55,2	17,3	37,9
55–64 ani	19,6	7,3	12,3	21,1	8,1	13,0
65 ani și peste	0,6	0,1	0,5	0,5	0,2	0,3

Sursa: BNS (AFM)

Tabelul 8. Distribuția numărului persoanelor plecate în scop de muncă, după nivelul de instruire și sexe, în anii 2017-2018, mii persoane

Nivelul de instruire	2017			2018		
	Total	Bărbați	Femei	Total	Bărbați	Femei
Total	318,4	211,3	107,1	352,7	238,2	114,5
Superior	46,6	27,4	19,2	47,5	29,0	18,5
Mediu de specialitate	34,9	17,7	17,2	37,1	21,2	15,9
Secundar profesional	79,5	60,3	19,2	90,9	66,0	24,9
Liceal, mediu general	75,1	47,2	27,9	83,1	51,9	31,2
Gimnazial	81,5	57,9	23,6	92,4	68,5	23,9
Primar sau fără școală	0,8	0,8	0,0	1,7	1,6	0,1

Sursa: BNS (AFM)

Tabelul 9. Distribuția numărului persoanelor plecate în scop de muncă, după sexe și grupe de vârstă, în anii 2017-2018, mii persoane

Grupe de vârstă, ani	2017			2018		
	Total	Bărbați	Femei	Total	Bărbați	Femei
Total	318,4	211,3	107,1	352,7	238,2	114,5
15–24 ani	50,7	36,3	14,4	54,2	42,2	12,0
25–34 ani	121,6	89,8	31,8	136,3	99,8	36,5
35–44 ani	72,9	46,1	26,8	85,4	55,3	30,1
45–54 ani	52,9	30,0	22,9	55,2	30,9	24,3
55–64 ani	19,6	8,7	10,9	21,1	9,8	11,3
65 ani și peste	0,6	0,3	0,3	0,5	0,2	0,3

Sursa: BNS (AFM)

1.2. Imigrarea populației

Imigrarea străinilor

În perioada anilor 2017-2019 numărul anual de străini care au imigrat în RM a înregistrat tendințe spre creștere. Astfel în anul 2019 numărul imigranților străini s-a mărit de 1,3 ori față de anul 2017 și a constituit 4.857 persoane. Din numărul total de imigranți străini 41,7% au sosit la muncă, 33,5% - pentru reîntregirea familiei, 13,4% - la studii și 11,4% în alte scopuri (inclusiv: activități de voluntariat -3,3% și religioase - 2,5%). În perioada menționată se observă o majorare semnificativă a celor sosiți în scop de muncă și ceva mai moderat a celor sosiți pentru reîntregirea familiei, în anul 2019 comparativ cu anul 2017 (Tabelul 10).

Imigrează în Republica Moldova preponderent bărbați (decalajul de gen constituie 53%), persoane cu studii medii de specialitate/studii superioare/grade științifice (61%) (Tabelul 11). În perioada analizată se observă, majorarea numărului celor cu studii medii de specialitate de la 905 persoane în anul 2017 la 1.414 persoane în anul 2019 (Tabelul 12).

Distribuția imigranților după țara de cetățenie relevă că în anul 2019, din numărul total de țări (96), cei mai mulți au sosit din Ucraina (19%), Turcia (16%) și Federația Rusă (15%), însumând o pondere de 50% din total. Cei sosiți din România au constituit 9%, India - 7%, SUA și Azerbaidjan câte 5%, iar ponderea celor sosiți din alte țări a variat între 4% și 0,02% (Tabelul 13).

Străinii în sistemul educațional al Republicii Moldova. Se observă o creștere a numărului de străini aflați la studii în instituțiile de învățământ din țară, numărul acestora în 2019 a crescut cu cca. 11% comparativ cu anul 2017. Conform datelor BNS în anul de învățământ 2019/2020 la studii se aflau 4.570 persoane. Distribuția după țara de origine relevă, că cei mai mulți sosiți în acest scop erau din România – 1.834 persoane, urmați de cei din Israel –1.628 persoane, India –552 persoane, Ucraina –119 persoane, SUA – 77 persoane, Turcia – 66 persoane și alte state cu un număr de 52 persoane (Federația Rusă) și mai puțin (Tabelul 14).

Tabelul 10. Distribuția numărului imigranților străini sosiți după principalele scopuri, persoane

Scopul	2017	2018	2019
Total sosiți*: Imigrare	3712	4269	4857
<i>inclusiv:</i>			
la familie	1437	1596	1628
<i>din care:</i>			
la soț (soție)	1291	1592	1628
la copii	76	1	-
la părinți	70	3	-
la muncă	829	1267	2023

Scopul	2017	2018	2019
<i>din care :</i>			
lucrător imigrant	665	1110	1930
investiții străine (include: asociat, acționar și funcție de conducere)	164	157	93
la studii	716	808	652
activități religioase	142	132	123
activități de voluntariat	74	75	162
activități umanitare	28	37	21
alte scopuri	486	354	248

Sursa: BMA/ MAI

* Notă :Inclusiv regiunea transnistreană

Tabelul 11. Indicatori de bază privind imigrarea străinilor

Indicatorul	2017	2018	2019
3.1.1. Numărul anual de imigrări*, persoane	3712	4267	4857
3.1.2. Rata de creștere a imigrărilor, %	91,00	114,95	113,83
3.1.3. Decalajul de gen pentru imigrarea străinilor (femei/ bărbați), %	66,58	61,47	53,02
3.1.5. Numărul anual de imigrări ale străinilor cu studii medii de specialitate/studii superioare/grade științifice, persoane	2238	2540	2959
3.1.6. Rata de creștere a numărului străinilor cu studii medii de specialitate/studii superioare/grade științifice, %	91,68	113,49	116,50
3.1.7. Proporția persoanelor cu studii medii de specialitate/studii superioare/grade științifice în rândul străinilor imigranți, %	60,40	59,53	60,92

Sursa: BMA/ MAI

* Notă :Inclusiv regiunea transnistreană

Tabelul 12. Distribuția numărului imigranților străini după nivelul de instruire, persoane

Nivel de instruire	2017	2018	2019
Total au sosit*	3712	4267	4857
<i>din care au studii:</i>			
superioare	1337	1421	1545
medii de specialitate	905	1084	1414
medii generale	1218	1438	1527
medii incomplete	83	86	73
primare, sau fără studii	24	20	32

Sursa: BMA/ MAI

* Notă :Inclusiv regiunea transnistreană

Tabelul 13. Distribuția numărului imigranților după țara de cetățenie, persoane

Țara	2017	2018	2019
3.1.4. Total au sosit *	3712	4267	4857
<i>inclusiv din :</i>			
Ucraina	682	752	919
Turcia	245	430	760
Federația Rusă	686	683	739
România	426	450	459
India	85	128	333
Azerbaidjan	80	171	256
S.U.A	206	210	224
Uzbekistan	27	41	204
Italia	139	130	118
Israel	455	489	83
Tadjikistan	20	26	47
China	24	27	35
Armenia	32	31	35
Georgia	24	22	30
Pakistan	1	7	18
Siria	15	24	9
Alte țări	565	646	588

Sursa: BMA /MAI

* Notă :Inclusiv regiunea transnistreană

Tabelul 14. Numărul străinilor ce își fac studiile în Republica Moldova, după țările de cetățenie, persoane

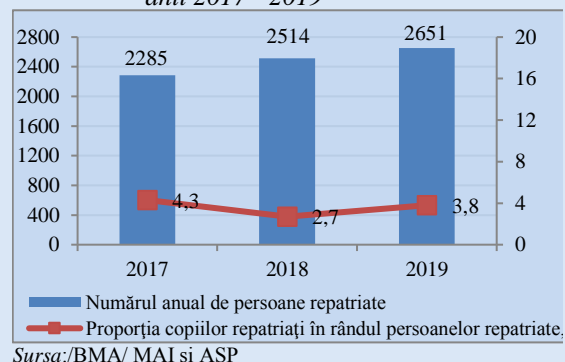
Țara	2017	2018	2019
Total	4106	4066	4570
<i>din care au sosit din:</i>			
România	1375	1592	1834
Israel	2014	1698	1628
India	165	258	552
Ucraina	108	113	119
SUA	38	34	77
Turcia	106	81	66
Federația Rusă	51	58	52
Azerbaidjan	23	26	31
Suedia	21	16	21
Grecia	14	18	17
China	14	11	12
Finlanda	20	16	11
Siria	18	16	10
Iordania	8	9	8
Congo	18	-	-
Alte țări	113	120	132

Sursa: BNS

Repatrierea

Numărul anual al persoanelor repatriate⁴ în perioada anilor 2017 - 2019 a fost în creștere continuă, constituind 2.651 persoane în anul 2019, majorându-se cu 366 persoane în raport cu anul 2017. Printre repatriați a fost înregistrat și un anumit număr de copii, proporția acestora în numărul total de persoane repatriate a fost de 3,8% în anul 2019, fiind în descreștere cu 0,5 p.p. în raport cu anul 2017 (Boxa 5).

Boxa 5. Numărul persoanelor repatriate în anii 2017 - 2019

Readmisia

Readmisia cetățenilor Republicii Moldova din statele UE și statele terțe este realizată în conformitate cu prevederile Acordului moldo-comunitar privind readmisia persoanelor aflate în situație de ședere ilegală, precum și a altor acorduri de readmisie cu țările de destinație ale migranților moldoveni, care au contribuit la eficientizarea activităților în domeniu⁵.

În perioada analizată numărul persoanelor readmise a variat de la an la an, constituind 551 persoane în anul 2019, fiind în creștere cu 33% față de 2018, iar comparativ cu anul 2017 numărul acestora a scăzut de 1,5 ori. Distribuția cetățenilor moldoveni readmiși după țări indică, că majoritatea au revenit din Germania și Franța, însumând o pondere de 98%, din numărul total (Tabelul 15).

Tabelul 15. Numărul anual de cetățeni moldoveni readmiși după țări, persoane

Țara	2017	2018	2019
Total*	849	413	551
<i>din care din:</i>			
Germania	711	312	345
Franța	122	83	180
Austria	6	-	5
Polonia	3	4	6
Elveția	2	8	1
Ungaria	1	-	5
România	1	2	-
Suedia	1	3	1
Spania	-	-	1
Alte țări	2	1	7

Sursa: BMA /MAI

* Notă :Inclusiv regiunea transnistreană

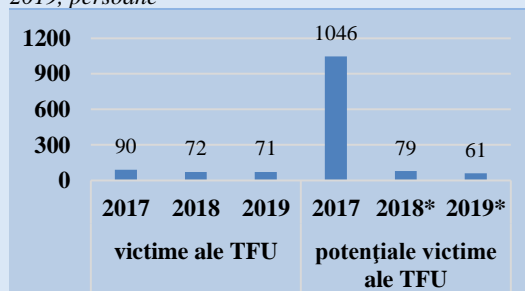
⁴Conform Legii Nr. 200 din 16 iulie 2010 privind regimul străinilor în RM, repatrierea este definită ca „reîntoarcere benevolă în patrie a persoanelor care s-au născut în Republica Moldova și a urmașilor acestora, în condițiile legii”.

⁵În anul 2008 a intrat în vigoare Acordul între Republica Moldova și Comunitatea Europeană privind readmisia persoanelor aflate în situație de ședere ilegală și Acordul între Republica Moldova și Comunitatea Europeană privind facilitarea eliberării vizelor. Din 2010 au intrat în vigoare prevederile Acordului de Readmisie cu Comunitatea Europeană privind readmisia cetățenilor din țările terțe.

Prevenirea și combaterea Traficului de Ființe Umane

Pe parcursul anului 2019 prin intermediul Echipelor Multidisciplinare, din cadrul Sistemului Național de Referire (SNR), au fost identificate și asistate 71 de victime ale Traficului de Ființe Umane (TFU), cu 19 cazuri mai puține față de anul 2017. În același timp numărul potențialelor victime ale TFU, identificate și asistate prin intermediul SNR, a constituit 61 persoane, în scădere cu 18 persoane față de anul 2018 (Boxa 6).

Boxa 6. Numărul de cetățeni moldoveni victime ale TFU și de potențiale victime ale TFU în anii 2017-2019, persoane

Sursa: MSMPS

*Notă: Începând cu anul 2018, noțiunea potențială victimă a fost substituită cu o noțiune - prezumată victimă a traficului de ființe umane, Legea nr.32/2018

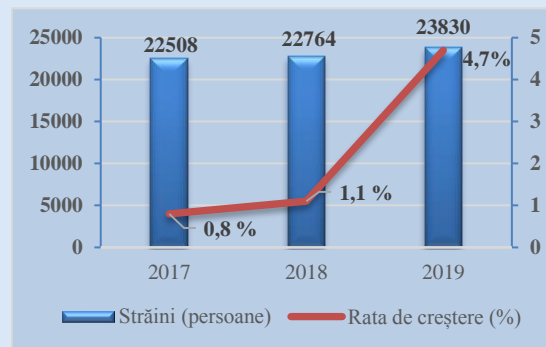
Componența victimelor TFU identificate în anul 2019 este în proporție de 75 la sută reprezentată de adulți (din care: cca 79% femei și 21% bărbați), copiii constituind 25% din totalul acestora (din care: cca 90% fete).

În anul 2019, conform datelor Centrului pentru combaterea traficului de persoane din cadrul MAI, *Principalele țări de destinație pentru victimele adulte ale TFU*, au fost: Germania, Federația Rusă, Polonia, Bulgaria, Grecia, Italia, România, Turcia și Cipru de Nord din total 22 de țări. De menționat, că în anul 2019 fenomenul TFU după țara de destinație a suferit unele modificări, rezumate la apariția unor destinații noi, precum SUA, Lituania, Albania, Bulgaria, Belgia, Austria și dispariția altora comparativ cu anii 2018 și 2017. Astfel, nu se mai regăsesc așa destinații ca: Irlanda, Slovacia, Suedia și Kosovo. Pentru victimele minore ale TFU identificate principalele țări de destinație au fost : Grecia, Federația Rusă și Ucraina⁶.

Stocul populației de proveniență străină

Către finele anului 2019, conform datelor din Registrul de stat al populației - ASP, numărul total al străinilor (inclusiv apatrizi) care locuiau în Republica Moldova a fost de 23.830 persoane (54,1% bărbați și 45,9% femei), din cca 115 state, reprezentând 0,7% în totalul populației incluse în registru. Rata de creștere a numărului străinilor în raport cu anul 2018 a constituit 4,7% (în raport cu anul 2017 – 5,9%) (Boxa 7 și Tabelul 16).

Boxa 7. Numărul străinilor care locuiesc în RM și rata de creștere în anii 2017-2019

Sursa: ASP

⁶ http://www.antitrafic.gov.md/public/files/RAPORTUL_NAIONAL_ANTITRAFIC_2019.pdf

În perioada analizată se menține tendința de concentrare a străinilor în mediul urban, ponderea celor stabiliți cu traiul în orașe fiind de cca $\frac{3}{4}$ din total străini (Tabelul 16).

Analiza structurii numărului străinilor după țările de cetățenie anterioară ale acestora relevă, că în anul 2019 ponderea cea mai semnificativă, de 53,7% cumulativ, o dețineau originarii din Ucraina și Federația Rusă (respectiv 28,7% și 25%), fiind urmați de cei din Israel (8,1%), Turcia (5,4%) și România (4,3%). Celelalte țări sunt reprezentate cu câte cca 2% și mai puțin de fiecare. O pondere destul de impunătoare în structura străinilor o mențin apatrizii și persoanele cu cetățenie nedeterminată – circa 7,0% (Tabelul 16 și Tabelul 17).

Distribuția pe sexe a străinilor reflectă asupra prevalenței populației masculine (54,1%) în totalul străinilor. Datele privind structura numărului acestora pe grupe de vârstă denotă, că cei mai mulți bărbați au sosit în vârstă de 20-24 ani, pe când la femei se atestă cel mai mare număr la grupa de vârstă 40-44 ani (Tabelul 18). Această discrepanță se datorează motivului pentru care străinii se află/locuiesc în RM și anume, la studii sunt mai mult bărbații, iar femeile majoritatea sosesc pentru reîntregirea familiei.

Ne-nativii. Pe parcursul anilor 2017–2019 numărul persoanelor născute în străinătate (indiferent de cetățenie) care locuiau în Republica Moldova s-a mărit. Către finele anului 2019, ne-nativii în Republica Moldova au constituit 325.241 persoane sau 8,1% în totalul populației. Rata de creștere a persoanelor ne-native comparativ cu anul 2018 a constituit 2,9% (față de 2017- 5,5%). Structura ne-nativilor conform țărilor de naștere reflectă că majoritatea dintre aceștia (65,9%) au fost născuți în Federația Rusă și Ucraina (respectiv 34,9% și 31%). Ponderea ne-nativilor născuți în alte țări constituind cca 9% și mai puțin fiecare (din care: 9,2% – Italia, 3,9 % – Kazahstan, 2,3% – România, 1,9% – Germania, și câte 1,7% – Franța și Turcia), Totodată în 2019 comparativ cu 2017 se atestă creșterea semnificativă a numărului celor născuți în Franța, Germania și Marea Britanie (Tabelul 19).

Tabelul 16. Indicatori de bază privind populația rezidentă de proveniență străină (stoc la sfârșitul anului)

	2017	2018	2019
3.2.1. Numărul total de străini care locuiesc în RM*, persoane	22508	22764	23830
3.2.2. Rata de creștere a numărului străinilor, %	100,8	101,1	104,7
3.2.3. Proporția străinilor în numărul total al populației, %	0,63	0,64	0,59
3.2.5. Proporția apatrizilor și a persoanelor cu cetățenia nedeterminată în rândul străinilor, %	7,7	7,3	7,5
3.2.6. Proporția străinilor care locuiesc în mediul urban, %	74,3	73,7	73,7

Sursa: ASP

* Notă :Inclusiv regiunea transnistreană

Tabelul 17. Distribuția numărului străinilor care locuiesc în RM după țara de cetățenie, persoane (stoc la sfârșitul anului)

Țara de cetățenie	2017	2018	2019
3.2.4. Total*	22508	22764	23830
<i>inclusiv:</i>			
Ucraina	6959	6786	6834
Federația Rusă	5574	5742	5953
Israel	2067	2200	1929
Apatrid (art. 1 al Convenției din 1954)	1459	1416	1397
România	1016	988	1037
Turcia	902	943	1292
Italia	488	501	535
S.U.A.	426	433	507
Azerbaidjan	312	371	458
R. Belarus	299	327	309
Persoană cu cetățenie nedeterminată	269	293	245
India	228	256	520
Armenia	213	211	229
Kazahstan	199	202	220
Uzbekistan	151	164	327
Republica Arabă Siriană	134	140	134
Germania	129	131	123
Georgia	110	98	110
Alte țări	1573	1562	1671

Sursa: ASP

* Notă :Inclusiv regiunea transnistreană

Tabelul 18. Distribuția numărul străinilor care locuiesc în RM pe vârste și sexe, persoane (stoc la sfârșitul anului)

Grupa de vârstă, ani	2017			2018			2019		
	Total	Bărbați	Femei	Total	Bărbați	Femei	Total	Bărbați	Femei
Total*	22508	12010	10498	22764	12053	10711	23830	12899	10931
0–4	27	15	12	27	13	14	39	19	20
5–9	67	40	27	55	35	20	63	38	25
10–14	67	33	34	88	43	45	84	49	35
15–19	478	298	180	599	361	238	501	279	222
20–24	2588	1719	869	2641	1709	932	2732	1728	1004
25–29	1664	864	800	1592	831	761	1659	900	759
30–34	1922	913	1009	1863	863	1000	1945	977	968
35–39	2151	1048	1103	2077	1007	1070	2266	1171	1095
40–44	2420	1214	1206	2418	1187	1231	2478	1300	1178
45–49	2202	1208	994	2158	1145	1013	2336	1249	1087
50–54	1960	1129	831	1963	1139	824	2048	1206	842
55–59	2221	1217	1004	2242	1238	1004	2238	1270	968
60–64	1733	936	797	1852	1014	838	1989	1076	913
65–69	1340	695	645	1351	684	667	1419	750	669
70–74	589	300	289	700	378	322	823	435	388
75–79	486	204	282	456	199	257	451	208	243
80–84	301	101	200	370	131	239	405	156	249
85 și peste	292	56	216	312	76	236	354	88	266

Sursa: ASP

* Notă :Inclusiv regiunea transnistreană

Tabelul 19. Distribuția numărului persoanelor care locuiesc în RM, născute în străinătate indiferent de cetățenie, după țara de origine, persoane (stoc la sfârșitul anului)

Țara	2017	2018	2019
3.2.10. Total*	308188	315949	325241
<i>inclusiv:</i>			
Federația Rusă	109372	111150	113617
Ucraina	102662	101626	100706
Italia	25724	27899	29873
Kazahstan	12829	12758	12683
România	6654	7085	7603
Germania	3767	4717	6022
Franța	3874	4678	5626
Turcia	4772	5158	5574
R. Belarus	4648	4611	4562
Spania	3371	3646	3910
Portugalia	3115	3219	3337
Regatul Unit al Marii Britanii și al Irlandei de Nord	1562	2259	3286
Grecia	2678	2765	2865
Irlanda	1462	1701	1975
Azerbaidjan	1950	1939	1923
Uzbekistan	1899	1884	1883
Georgia	1799	1790	1781
Alte țări	16050	17064	18015

Sursa: ASP

* Notă :Inclusiv regiunea transnistreană

Naturalizarea

În Republica Moldova naturalizarea este realizată în conformitate cu prevederile Legii nr. 1024/2000 cu privire la cetățenie⁷ care stipulează clar condițiile aplicării acesteia.

Pe parcursul anului 2019 au fost naturalizate 84 persoane (în anul 2018 - 86, în anul 2017 - 106), cei mai mulți deținând anterior cetățenia Federației Ruse (29 persoane), urmați de cei ai Ucrainei și Siriei (cu câte 11 persoane fiecare). Numărul total al străinilor naturalizați către finele anului 2019 a constituit 1095 persoane. De menționat, că în totalul celor naturalizați, apatrizii dețin o pondere de 45,8%, fiind urmați de străinii cu cetățenie nedeterminată 15,6% și ceilalți străini, cei care anterior au deținut o altă cetățenie – cca 39% (Tabelul 20).

Tabelul 20. Distribuția numărului străinilor naturalizați după țara anterioară de cetățenie* (stoc la sfârșitul anului), persoane

Țara	2017	2018	2019
3.2.7. Total**	925	1011	1095
Apatrid (art.1 al Convenției din 1951)	496	499	501
Persoană cu cetățenie nedeterminată	168	170	171
Federația Rusă	75	118	147

⁷Art. 17 din Legea nr. 1024 din 03 iunie 2000 a cetățeniei Republicii Moldova. Disponibilă la adresa: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=114102&lang=ro

Țara	2017	2018	2019
Ucraina	55	69	80
Refugiat (art. 1 a Convenției din 1951)	20	20	27
Republica Arabă Siriană	7	10	21
Armenia	16	17	18
România	10	11	18
Beneficiar de protecție umanitară	13	14	15
Turcia	9	12	15
R. Belarus	5	7	9
Kazahstan	5	7	7
Turkmenistan	4	5	5
Azerbaidjan	3	5	5
Italia	2	4	5
Sudan	4	4	4
Afganistan	4	4	4
Georgia	3	3	4
Iordania	3	3	4
Liban	2	2	3
Uzbekistan	2	3	3
Pakistan	1	1	3
Congo, Yemen, Etiopia și Vietnam	câte 2 persoane	câte 2 persoane	câte 2 persoane
Tadjikistan	1	2	2
SUA	1	1	1
Grecia	1	1	1
Alte cetățenii (China, Palestina, Iran, Irak, Iugoslavia, Kârgâzstan, Mali, Belgia*, Camerun*, India*, Serbia*, Madagascar***, Egipt***, Israel***)	câte 1 persoană	câte 1 persoană	câte 1 persoană

Sursa: ASP

*Notă: Începând cu anul 2000

**Notă : Inclusiv regiunea transnistreană

***Notă: doar în anul 2019

Azilul și Apatridia

Protecția internațională a străinilor în Republica Moldova este realizată în limitele prevederilor normelor internaționale în domeniu⁸, precum și a legislației naționale care derivă de la acestea.

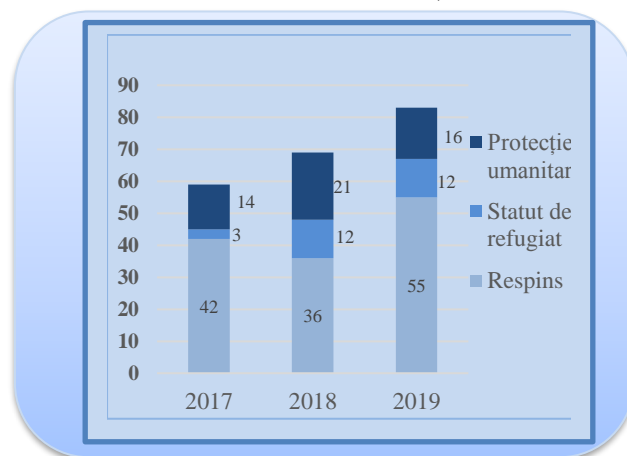
Numărul **solicităților de azil** în Republica Moldova pe parcursul anilor 2017–2019 a crescut continuu. Pe parcursul anului 2019 au fost depuse 118 cereri de azil la prima solicitare, fiind în creștere cu 43 cazuri față de anul 2017 (Tabelul 21).

În perioada analizată au fost observate disparități semnificative de gen în rândul solicitanților de azil, majoritatea adresărilor parvenind din partea bărbaților, femeile deținând în anul 2019 o pondere de 32% (în anul 2017 – cca 28%).

⁸Legea nr. 677 din 23 noiembrie 2001, pentru aderarea Republicii Moldova la Convenția privind statul refugiaților, precum și la Protocolul privind statutul refugiaților. Disponibilă la adresa https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=61722&lang=ro

Analiza datelor privind numărul cererilor de azil și formă de protecție internațională acordată atestă, că pe parcursul anului 2019 în privința a 55 de străini au fost emise decizii de respingere a cererii de azil, ceea ce constituie o creștere a refuzurilor de acordare a protecției internaționale de 1,5 ori comparativ cu anul 2018 (față de 2017 de 1,3 ori) (Boxa 8).

Boxa 8. Coraportul deciziilor aprobate în baza cererilor de azil în anii 2017- 2019, cazuri

Cele mai multe refuzuri de acordare a protecției internaționale au fost emise în privința cetățenilor Bangladeshului (50,9%), urmate de cele pentru cetățenii Azerbaidjanului (12,7%) și Uzbekistanului (9,1%). Refuzurile emise s-au bazat pe faptul, că solicitările nu se încadrau în prevederile legale de acordare a protecției internaționale, precum și s-a ținut cont de situația din țările de origine a solicitanților de azil.

În structura numărului solicitanților de azil la prima solicitare după țările de origine în anul 2019 predominau cetățenii Turciei (18,6%) și Bangladeshului (14,4%), fiind urmați de cei din Armenia (cca 8%) și Siria (6%) (Tabelul 22).

Către finele anului 2019 în Sistemul de azil al Republicii Moldova erau înregistrate 530 persoane cu cca 10% mai mult, comparativ cu sfârșitul anului 2017 (482), din care: solicitanți de azil – 107 persoane, refugiați -166 persoane și beneficiari de protecție umanitară - 257 persoane (Tabelul 23).

Apatrizii. Potrivit datelor din Registrul de stat al populației la sfârșitul anului 2019 în Republica Moldova cu statut de apatrid erau documentate 1.397 persoane, cu 62 persoane mai puțin decât în anul 2017. Proporția apatrizilor în rândul străinilor în anul 2019 a constituit 5,9%, în scădere cu 0,6 p.p. comparativ cu anul 2017. De menționat că la finele anului 2019 trăiau 245 de persoane cu cetățenie nedeterminată, proporția acestora în rândul străinilor fiind de 1,0%.

Analiza cadrului juridic național al Republicii Moldova a reflectat un nivel înalt de concordanță al acestuia cu standardele internaționale, precum și prezența unui sistem informațional adecvat capabil să identifice, prevină și să reducă cazurile de apatridie⁹.

⁹ Republica Moldova în decembrie 2011 a ratificat cele două Convenții ONU din 1954 și 1961 privind statutul apatrizilor și privind reducerea cazurilor de apatridie, Legea Nr. 275 din 27 decembrie 2011. Disponibilă la adresa : https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=2470&lang=ro; Legea Nr. 252 din 08 decembrie 2011. Disponibilă la adresa: https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=3486&lang=ro.

Tabelul 21. Migrația involuntară a populației de proveniență străină*

	2017	2018	2019
3.7.1. Numărul anual de solicitări de azil (prima solicitare), persoane	75	114	118
3.7.3. Raportul de feminitate în rândul solicitanților de azil, %	28,4	23,7	32,9
3.7.4. Numărul anual de beneficiari de protecție umanitară, persoane	46	33	32
3.7.5. Numărul de persoane cărora li s-a respins acordarea protecției umanitare, persoane	42	36	55
3.7.6. Numărul solicitanților de azil cu solicitări pe rol, unități	81	104	107
3.7.7. Numărul de persoane cărora li s-a acordat statut de apatrid, persoane	32	25	21
3.7.8. Numărul de apatrizi cărora li s-a acordat drept de ședere în Republica Moldova, persoane	6	2	1
3.7.9. Rata de creștere a numărului solicitanților de azil cu cereri pe rol, %	95,3	128,4	102,9
3.7.10. Numărul de refugiați în Republica Moldova (stoc la sfârșitul anului), persoane	152	163	166
3.7.11. Rata de creștere a numărului de refugiați, %	99,3	107,2	101,8
Numărul de beneficiari de protecție umanitară (stoc la sfârșitul anului), persoane	249	255	257
Rata de creștere a numărului de beneficiari de protecție umanitară, %	89,2	102,4	100,8

Sursa: BMA/ MAI

* Notă :Inclusiv regiunea transnistreană

Tabelul 22. Numărul solicitanților de azil după țara de origine, persoane

	2017	2018	2019
Total*	75	114	118
<i>din care au sosit din:</i>			
Turcia	8	40	22
Bangladesh	-	13	17
Armenia	6	7	9
Siria	16	6	7
Azerbaidjan	-	2	7
India	-	-	7
Afganistan	1	2	6
Ucraina	9	11	5
Federația Rusă	8	12	5
Georgia	7	-	3
Kârgâzstan	4	-	3
Nigeria	-	-	3
Irak	-	-	3
Jamahiria Arabă Libiană	-	1	3
Yemen	-	1	3
Camerun	1	1	2
Tadjikistan	-	1	2
Pakistan	-	2	2
Uzbekistan	-	5	2
Ecuador	-	-	2
Liban	1	-	-
Turkmenistan	-	2	1
SUA	-	1	1
Albania	-	-	1

	2017	2018	2019
Comore	-	-	1
Cote D'Ivoire	3	1	-
Iran	2	-	-
Kazahstan	2	1	-
Togo	-	-	1
Ghana	-	1	-
Italia	-	1	-
România	-	1	-
Arabia Saudită	-	1	-
Sudan	-	1	-
Alte țări	7	-	-

Sursa: BMA/MAI

* Notă :Inclusiv regiunea transnistreană

Tabelul 23. Numărul persoanelor incluse în Sistemul de azil, după tip, stoc la sfârșitul anului

Tipul	2017	2018	2019
Total*	482	522	530
<i>inclusiv:</i>			
Beneficiari de protecție umanitară	249	255	257
Refugiați	152	163	166
Solicitanți de azil	81	104	107

Sursa: BMA/MAI

* Notă :Inclusiv regiunea transnistreană

Combaterea șederii ilegale a străinilor

Șederea străinilor pe teritoriul RM este un drept, prevăzut de Legea nr.200/2010¹⁰ privind regimul străinilor în Republica Moldova. Încălcarea prevederilor legii atrage atât răspundere contravențională și penală, cât și aplicarea măsurilor administrative, ex.: revocarea dreptului de ședere, plasarea în custodie publică, aplicarea măsurilor de returnare, stabilirea interdicțiilor de intrare în țară și altele. Principalii indicatori care vizează combaterea șederii ilegale a străinilor variază de la an la an. În anul 2019 au fost înregistrate 535 cazuri de returnare a străinilor (în anul 2017 – 507), 117 străini au fost luați în custodie publică (în anul 2017 – 97), iar 34 străini - declarați indezirabili (în anul 2017 – 93) (Tabelul 24).

Pe parcursul anului 2019 au fost încheiate 3.132 procese-verbale contravenționale străinilor, care au încălcat regimul de ședere. Din numărul total al contravențiilor documentate, partea cea mai considerabilă (85%), revine încălcărilor de către străini a regulilor de ședere și cca 15% revin contravențiilor ce țin de munca nedeclarată a străinilor (Tabelul 25). În raport cu țara de cetățenie cele mai multe încălcări au fost comise de persoanele din Ucraina și Federația Rusă, care însumează o pondere de cca 41%, urmate de cei din Turcia (8%), Israel (7,8%) și România (7,6%) (Tabelul 26).

¹⁰ https://www.legis.md/cautare/getResults?doc_id=17205&lang=ro

Tabelul 24. Principalii indicatori vizând combaterea șederii ilegale a străinilor, în persoane

Indicatorul	2017	2018	2019
3.8.6. Returnarea străinilor	507	471	535
3.8.7. Declarați indezirabili	93	599	34
3.8.8. Custodie publică	97	117	117

Sursa: BMA/MAI

Tabelul 25. Numărul încălcărilor regimului de ședere în RM de către străini, după tip

Tipul încălcări	2017	2018	2019
3.8.1. Total	3675	3529	3132
<i>inclusiv :</i>			
Ședere ilegală	3312	3182	2657
Muncă nedeclarată	361	347	475
Alte cazuri	2	0	0

Sursa: BMA și IGPF/ MAI

Tabelul 26. Ponderea proceselor – verbale întocmite în privința străinilor pentru încălcarea regulilor de ședere și plasare în câmpul muncii, după țara de origine, în %. Top 5 țări

Țara de cetățenie	2017	2018	2019
Total	100	100	100
<i>inclusiv din:</i>			
Ucraina	22,4	26,2	23,5
Federația Rusă	18,0	20,5	17,5
Turcia	7,5	6,6	8,0
Israel	6,2	7,0	7,8
România	9,5	8,7	7,6

Sursa: BMA/MAI

II. IMPACTUL MIGRAȚIEI

Fenomenului migrației forței de muncă în Republica Moldova are un impact dublu asupra populației: pe de o parte efectele pozitive socio-economice determinate de remitențe și experiența pe care o capătă în străinătate în diferite domenii, iar pe de altă parte cele de ordin socio-demografic negative, care au dus la deteriorarea capitalului uman.

Prevalența emigrației asupra imigrației are un impact imediat asupra numărului populației, și influențează la descreșterea continuă a acesteia, iar plecarea la muncă peste hotare a femeilor în vârstă fertilă conduce la deteriorarea indicatorilor demografici principali în timp, ca rezultat reducerea natalității și fertilității. În perioada anilor 2017-2019 rata natalității s-a micșorat, în anul 2019 constituind 12,0 născuți-vii la 1.000 locuitori, față de 13,3 născuți-vii la 1.000 locuitori în anul 2017 (date recalculate în baza populației cu reședință obișnuităⁱ) (Tabelul 27).

În ultimii trei ani se observă o continuă scădere a numărului căsătoriilor înregistrate de la 20.924 în anul 2017 până la 20.301 în anul 2019. Emigrarea unuia din soți conduce la destrămarea definitivă a relațiilor familiale, drept rezultat fiind numărul mare a căsătoriilor desfăcute. În 2019 numărul divorțurilor a fost de 10.736, față de 9.312 în anul 2017, rata divorțialității constituind 4,0 divorțuri la 1.000 locuitori (Tabelul 27).

2.1. Migrația și evoluția demografică

Componenta demografică. Migrația amplifică procesul de îmbătrânire a populației țării, deoarece în migrație participă preponderent persoanele tinere, în vârstă aptă de muncă. De menționat că în anul 2019 coeficientul îmbătrânirii a atins valoarea de 21,8 depășind cu mult valoarea critică de 16, ceea ce constată o stare deosebit de avansată a fenomenului de îmbătrânire a populației. Pentru femei acest coeficient este și mai înalt, constituind 25,1 persoane în vârstă de 60 ani și peste la 100 locuitori (Tabelul 27).

De menționat că în perioada analizată se menține tendința de înrăutățire a structurii populației pe vârste. A crescut raportul de dependență demografică (definiția națională) de la 69,41 la 69,56% ¹¹ (Tabelul 28).

Tabelul 27. Indicatori demografici generali

	2017	2018	2019
1.1.1. Numărul populației cu reședință obișnuită la sfârșitul anului, mii persoane	2730364	2686064	2640438
1.1.2. Rata de creștere a populației, %	-1,78	-1,62	-1,70
1.1.3. Rata de natalitate, ‰	13,3	12,8	12,0
1.1.4. Rata de mortalitate, ‰	13,4	13,8	13,7
1.1.5. Sporul natural, ‰	-0,1	-1,0	-1,7
1.1.6. Rata brută de imigrare, ‰	1,04	1,19	1,82
1.1.7. Rata brută de emigrare, ‰	0,59	0,63	1,52
1.1.8. Rata netă a migrației, p.p.	0,45	0,56	0,30
Rata nuptialității, ‰	7,6	7,5	4,0
Rata divorțialității, ‰	3,4	4,0	4,0
Coeficientul îmbătrânirii populației -total	20,0	20,8	21,8
Bărbați	16,7	17,5	18,1
Femei	23,0	23,9	25,1
Speranța de viață la naștere, ani - total	70,8	70,6	70,9
din care pentru:			
Bărbați	66,7	66,3	66,8
Femei	74,9	75,0	75,1

Sursa : BNS

¹¹ Raportul de dependență demografică (definiția internațională) a constituit 49,22% în 2019, majorând-se cu 2,41 p.p. față de anul 2017 (Tabelul 28).

¹¹ **Reședință obișnuită** este definită ca locul în care persoana a locuit preponderent în ultimele 12 luni indiferent de absențele temporare (în scopul recreării, vacanței, vizitelor la rude și prieteni, afacerilor, tratamentului medical, pelerinajelor religioase etc.), conform Recomandărilor ONU privind statistica migrației internaționale, 1998, și Regulamentul (UE) nr. 1260/2013 al Parlamentului European și al Consiliului din 20 noiembrie 2013 privind statisticile demografice europene.

- Nașterile și decesele au fost recalculate în baza datei evenimentului, și nu în baza datei de înregistrare a actului de stare civilă, și cu luarea în calcul a datelor privind actele de naștere transcrise.
- Informația este prezentată fără datele privind populația localităților din partea stângă a Nistrului și mun. Bender.
- 15-64 ani este considerată vârstă de muncă în țările Uniunii Europene conform metodologiei EUROSTAT

Tabelul 28. Componenta demografică a populației cu reședință obișnuită, %

	2017	2018	2019
1.2.1. Proporția persoanelor în vârstă sub 15 ani	18,69	18,69	18,54
1.2.2. Proporția persoanelor în vârstă de 65 de ani și peste	13,20	13,75	14,45
1.2.3.1. Raportul de dependență demografică (definiția națională)	69,41	67,52*	69,56
1.2.3.2. Raportul de dependență demografică (definiția internațională)	46,81	48,01	49,22
1.2.4. Raportul de vârstă înaintată	17,45	17,09	16,46
1.2.5. Proporția bărbaților în vârstă de 65 de ani și peste	10,47	10,93	11,38
1.2.6. Proporția femeilor în vârstă de 65 de ani și peste	15,70	16,33	17,29
1.2.7. Raportul de feminitate pentru cei în vârstă de 65 de ani și peste	163,78	163,53	164,16
1.4.1.1. Proporția populației în vârstă aptă de muncă (definiția națională)	59,03	59,70	58,98
1.4.1.2. Proporția populației în vârstă aptă de muncă (definiția internațională)	68,12	67,56	67,01
1.4.2.1. Rata de creștere a populației în vârstă aptă de muncă (definiția națională)	96,51	99,49	97,12
1.4.2.2. Rata de creștere a populației în vârstă aptă de muncă (definiția internațională)	97,05	97,58	97,50
1.4.3. Indicele presiunii demografice de muncă	82,42	82,30	83,00
1.4.4. Indicele structurii de vârstă pentru populația aptă de muncă	96,07	98,93	101,50
1.4.5. Raportul de feminitate pentru populația în vârstă de 15-39 ani	99,61	96,46	97,70
1.4.6. Raportul de feminitate pentru populația în vârstă de 40-64 ani	111,18	111,07	111,33

Sursa: BNS

Tabelul 29. Numărul populației cu reședință obișnuită pe sexe și grupe de vârstă, la sfârșitul anului, persoane

Grupa de vârstă, ani	2017			2019*		
	Total	Bărbați	Femei	Total	Bărbați	Femei
Total	2730364	1305304	1425060	2640438	1269166	1371272
0-4	185565	95407	90158	168894	91352	77542
5-9	171314	87741	83573	165980	86680	79300
10-14	153301	78817	74484	154540	80735	73805
15-19	144807	74566	70241	137694	72185	65509
20-24	174846	87636	87210	141732	73118	68614
25-29	211611	105329	106282	184982	92297	92685
30-34	225575	112972	112603	217110	108654	108456
35-39	191725	94710	97015	196645	97939	98706
40-44	175685	86825	88860	174376	85752	88624
45-49	167390	82230	85160	167949	82131	85818
50-54	174331	83850	90481	162812	78499	84313
55-59	208745	97087	111658	192816	89770	103046
60-64	185094	81512	103582	193348	85612	107736
65-69	162856	67587	95269	163813	67563	96250
70-74	66938	25548	41390	93776	36153	57623
75-79	67704	23759	43945	61175	21506	39669
80-84	40004	12930	27074	40567	12663	27904

Grupa de vârstă, ani	2017			2019*		
	Total	Bărbați	Femei	Total	Bărbați	Femei
85 și peste	22873	6798	16075	22229	6558	15672
<i>din total populație:</i>						
persoane sub VAM (0 -15 ani)	539050	276932	262118	518556	273869	244687
persoane în VAM (16-56/61 ani)**	1650854	861492	789362	1557254	819784	737470
persoane peste VAM (57/62 ani și peste)	540460	166880	373580	564628	175513	389115

Sursa: BNS

* Notă: Date provizorii

**Notă: Începând cu anul 2018 VAM – 16-57/62 ani; peste VAM – 58/63 ani și peste

2.2. Migrația și dezvoltarea economică

Context macroeconomic. Migrația forței de muncă din țară are un rol important și semnificativ nu numai în termeni demografici dar și economici. Odată cu creșterea numărului persoanelor care pleacă la muncă a crescut semnificativ volumul remiterilor personale de peste hotare încasate de rezidenți, cu o influență înregistrată asupra principalilor indicatori macroeconomici. În anul 2019, conform datelor BNM, remiterile personale a constituit 1816,94 mil USD, iar în anul 2017 – 1555,98 mil USD (Tabelul 31).

Creșterea Produsului Intern Brut în ultimii anii în mare parte se atribuie și veniturilor remise de migranții moldoveni care lucrează peste hotare, constituind 210,10 mil lei în anul 2019, față de 176,78 mil în anul 2017. Valoarea nominală a PIB pe cap de locuitor în perioada analizată a crescut continuu, de la 49,8 mii lei până 59,3 mii lei (Tabelul 32).

În anul 2019 în cadrul Programului de atragere a remitențelor în economie „PARE 1+1”, au fost aprobate 210 proiecte investiționale în sumă de 51,87 mil lei. Proiectele investiționale aprobate spre finanțare, previzionează atragerea investițiilor în economie în valoare de 127,8 mil. lei¹²

Gospodăriile casnice și remitențele. O sursă importantă de ieșire din sărăcie pentru populația Republicii Moldova o reprezintă remitențele. Datele Cercetării Bugetelor Gospodăriilor Casnice (CBGC) demonstrează că proporția gospodăriilor care primesc remitențe, în totalul gospodăriilor casnice din țară în perioada analizată este considerabilă. Astfel în anul 2019, din totalul gospodăriilor 27,3 % beneficiau de sursele respective, față de 25,0% în anul 2017. O pondere mai mare a gospodăriilor beneficiare de remitențe a fost înregistrată în mediul rural față de cel urban, respectiv 30,2% și 23,1%. CBGC denotă că, în anul 2019 remitențele au constituit cca 44% din venitul disponibil al gospodăriilor casnice din țară, dependente de remitențe (Tabelul 34).

¹²https://mei.gov.md/sites/default/files/raport_anual_de_activitate_al_ministerului_economiei_si_infrastructurii_pentru_anul_2019_.pdf

Indicatorii care reflectă piața forței de muncă din Moldova denotă tendințe negative. În perioada 2017–2019 numărul populației economic active¹³ a variat, constituind 919,3 mii persoane în anul 2019, micșorând-se cu 98,8 mii față de anul 2018 și cu 80,4 mii față de anul 2017. Rata de activitate a fost de 42,3 % în anul 2019 în raport cu 43,3% în anul 2018 (Tabelul 35), tendințe spre micșorare a înregistrat și rata de ocupare (Tabelul 36).

Tabelul 30. Remiterile personale

	2017	2018	2019
1.7.1. Remiterile personale, încasate de rezidenți (mil USD)	1 555,98	1 744,31	1 816,94
1.7.2. Rata de creștere a remiterilor personale, încasate de rezidenți %	112,7	112,1	104,2

Tabelul 31. Indicatori economici globali *

	2017	2018	2019
1.6.1. PIB, prețuri curente, lei	176 777 076	190 016 300	210 098 845
1.6.2. Rata de creștere a PIB, %	4,5	4,0	3,6
1.6.3. PIB pe locuitor, prețuri curente, lei	50 400	54 302	59 305
1.6.4. Rata de creștere a PIB-ului pe locuitor, %	4,6	4,0	3,7
1.6.7. Indicele dezvoltării umane (Raportul anual - Dezvoltarea Umană, UNDP)	0,699	0,711	...

Sursa: BNS

* Notă: PIB: calculat conform metodologiei SCN- 2008, excepție IDU

Tabelul 32. Dinamica indicatorilor sărăciei

	2017	2018	2019
1.6.5.1. Ponderea populației sub pragul sărăciei absolute, total	...*	...*	...*
1.6.6. Proporție copiii sub 18 ani care trăiesc în gospodării sub pragul sărăciei	...*	...*	...*
1.6.5.2. Ponderea populației sub pragul sărăciei relative	17,0	17,2	16,7

Sursa: BNS

*urmează revizuirea metodologiei de calculare a pragului absolut al sărăciei

Tabelul 333. Impactul remitențelor asupra bunăstării gospodăriilor casnice

		2017	2018	2019
1.7.5. Proporția gospodăriilor care primesc remitențe	Total	25,0	24,7	27,3
	Urban	21,0	20,3	23,1
	Rural	28,3	28,1	30,2
1.7.6. Proporția remitențelor în venitul disponibil al gospodăriilor casnice dependente de remitențe	Total	53,7	52,4	43,8
	Urban	46,7	47,5	40,2
	Rural	58,3	55,4	45,9

Sursa: BNS

¹³Populația economic activă include persoanele care furnizează forța de muncă disponibilă pentru producția de bunuri și servicii, incluzând populația ocupată și șomerii.

Tabelul 344. Populația economic activă*

	201	2018	2019
Populația economic activă, mii persoane	999,7	1018,1	919,3
Rata de creștere a populației economic active, %	96,56	101,84	90,30
Rata de activitate	42,2	43,3	42,3
Populația ocupată, mii persoane	960,8	988,5	812,4
Rata de creștere a populației ocupate, %	96,66	102,88	88,25
Șomeri (BIM), mii persoane	38,9	29,6	46,9
Rata de creștere a șomerilor, %	93,51	76,09	158,45

Sursa: BNS

*Notă: În anul 2019 au fost implementate noul plan de sondaj și revizuită definiția ocupării. Detalii: BNS, Metodologia Anchetei forței de muncă.

Tabelul 355. Indicatorii Forței de muncă

	2017	2018	2019
1.5.1.1. Rata de participare la forța de muncă (definiția națională)	49,4	49,7	52,6
1.5.1.2. Rata de participare la forța de muncă (definiția internațională)	46,9	47,6	49,4
1.5.2.1. Rata de ocupare a populației de 15 ani și peste (definiția națională)	40,5	42,0	40,1
1.5.2.2. Rata de ocupare a populației de 15-64 ani (definiția internațională)	44,9	46,1	46,8
1.5.3. Rata șomajului	4,1	3,0	5,1
1.5.4. Rata șomajului în rândul tinerilor (15-24 ani)	11,8	7,4	10,4
1.5.5. Rata șomajului în rândul femeilor	3,3	2,5	4,4
1.5.6. Decalajul de gen în șomaj	-1,5	-1,0	-1,4

Sursa: BNS

2.3. Migrația și dezvoltarea socială

În anii 2017-2018 în cadrul Proiectul „Migrație și dezvoltare locală”- I etapă (durata 2015-2018) (obiectivul căruia este asistarea comunităților afectate de migrațiune în vederea îmbunătățirii serviciilor locale (aprovizionarea cu apă și sanitație, servicii sociale, educație și sănătate), precum și a accesului la oportunități generatoare de venituri (reîncadrarea în câmpul muncii, susținerea dezvoltării afacerilor) au fost create și consolidate 38 Asociații de Băștinași, drept mecanism instituțional de implicare continuă și eficientă a migranților în planificarea dezvoltării locale, iar alte 101 localități au inițiat replicarea acestei experiențe eficiente. Astfel peste 10.000 migranți au contribuit cu peste 3,5 mln lei pentru realizarea a 55 proiectele de servicii publice în localitățile lor de origine pentru a aduce servicii mai bune în satele și orașele lor natale¹⁴.

¹⁴ http://www.md.undp.org/content/moldova/ro/home/projects/MIDL_Project.html

Pe parcursul anului 2018 cu suportul proiectului MiDL implementat de către Programul Națiunilor Unite pentru Dezvoltare (PNUD), a fost elaborat Mecanismul interinstituțional de referire (MIR) pentru (re)integrarea cetățenilor RM reîntorși de peste hotare și semnat Memorandumul de înțelegere la nivel central privind implementarea MIR. Scopul Memorandumului de înțelegere constă în crearea unui cadru de colaborare între principalii actori naționali participanți în procesul de re(integrare) a cetățenilor Republicii Moldova reîntorși de peste hotare, pentru implementarea MIR. În același timp la nivel local Memorandumul respectiv a fost semnat de 10 raioane/ municipii în cadrul cărora a fost pilotat MIR.

Pentru faza/etapa II (durata 2019-2021)¹⁵ proiectul PNUD/MiDL își propune în continuare să susțină crearea și dezvoltarea capacităților Asociațiilor de Băștinași din 35 localități partenere care să vină în sprijinul autorităților publice locale (APL) pentru dezvoltarea locală cu participarea migrantilor din localitate. Asociațiile de Băștinași selectate vor beneficia de suport sub forma de asistență tehnică și financiară (finanțare de până la 10. 000 USD), în vederea implementării unor proiecte și inițiative mici locale comune, cu un accent sporit pe implicarea diasporei în prioritizarea problemei propuse spre soluționare.

Potrivit HG nr.725/2017 cu privire la aprobarea Mecanismului de coordonare a politicii de stat în domeniul Diasporă, Migrație și Dezvoltare (DMD), Guvernul și-a asumat angajamentul de a extinde abordarea integrată a domeniului dat la nivel local. Astfel, „abordarea integrată a domeniului DMD constituie un mecanism de comunicare și coordonare a tuturor părților implicate (autorități publice centrale și locale, societate civilă, mediu academic și privat, organizațiile internaționale, etc.) în vederea realizării obiectivelor strategice ale politicii de stat în domeniul DMD”. A fost instituit Comitetul Interministerial DMD și au fost desemnate persoane responsabile din cadrul APC la nivel decizional și tehnic.

Reieșind din nivelul de implementare a cadrului de monitorizare și evaluare participativă a politicilor în domeniul DMD și a abordării integrate în acest sens, conform raportului elaborat în baza HG nr. 725/2017 ponderea politicilor sectoriale care conțineau impactul migrațional în anul 2019 a fost de 82,2%, fiind în ascendență în raport cu anii precedenți (în anul 2018 - 72,9%, în anul 2017 - 75,5%), rezultatul depășind ținta majoră de 80% stabilită în „Strategia Diasporei 2025”.

Prin implementarea Planului de acțiuni privind susținerea reintegrării cetățenilor reîntorși de peste hotare, această categorie de cetățeni pot beneficia de informații privind posibilitățile de angajare și oferire a unui suport susținut la reintegrare, vor fi identificate necesitățile de instruire și recalificare pentru a obține o profesie solicitată pe piața muncii interne.

Numărul cetățenilor moldoveni reîntorși în anul 2019, înregistrați cu statut de șomer la ANOFM a constituit 1.029 persoane, dintre care 20 procente erau femei, iar 44 procente

¹⁵ https://www.md.undp.org/content/moldova/ro/home/projects/MIDL_Project_2.html

reprezentau persoanele cu vârsta de 35-49 ani. În anul 2019 o pondere mai mare a cetățenilor reîntorși reprezentau persoanele din mediul rural, aceștia constituind 60 procente. Cei mai mulți cetățeni ai RM reîntorși de peste hotare și înregistrați cu statut de șomer au fost cei reveniți din Federația Rusă – 47 procente, urmați de cei din: Italia – 10 procente, Polonia și Germania câte 7 procente, Turcia – 5 procente¹⁶.

În scopul facilitării integrării pe piața muncii, cetățenii moldoveni reîntorși de peste hotare și înregistrați ca șomeri, pot beneficia prin intermediul structurilor teritoriale ale ANOFM de servicii de formare profesională. Pe parcursul anului 2019, au fost susținute la angajarea în muncă 215 persoane reîntoarse (21% din totalul migranților reîntorși)¹⁷.

Migrația populației peste hotare în căutarea unui loc de muncă mai bine plătit pe de o parte reduce sărăcia, însă generează efectele sociale puternice asupra copiilor. În anul 2019 numărul copiilor lăsați în țară fără grija părintească, în rezultatul plecării părinților peste hotare în căutarea unui loc de muncă, conform estimărilor Ministerului Educației Culturii și Cercetării a constituit cca. 76,6 mii, din care circa 16,6 mii copii aveau ambii părinți plecați peste hotare și 60 mii copii - un părinte plecat peste hotare (Tabelul 36). De menționat că, aceste date diferă semnificativ de cele ale Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale, conform căruia în anul 2019 numărul copiilor cu părinți plecați peste hotare a fost de cca. 37 mii copii (Tabelul 37).

Migrația influențează integrarea în educație, precum și viziunile privind oportunitatea acesteia. Datele statistice arată că în perioada analizată ratele de înrolare în învățământul general obligatoriu au variat. De menționat că în anul 2019 rata brută de cuprindere în învățământul gimnazial (nivelul 2) s-a micșorat cu 2 % comparativ cu cea din anul 2017, constituind 105,4%, totodată a scăzut și rata de tranziție de la învățământul primar (nivelul 1) la cel gimnazial de la 98,3 % în anul 2017 până la 97,6 % în anul 2019. (Tabelul 38) .

Deficitul de cadre didactice continuă să fie unul din efectele proceselor migraționiste. Unul din domeniile afectate puternic de migrație rămâne a fi educația, iar exodul cadrelor didactice peste hotarele țării la muncă continuă a fi impulsionat de factorii de ordin economic. Lipsa unei politici de stat pentru susținerea socială a cadrelor didactice, lipsa unui pachet salarial atractiv raportat la performanțe precum și lipsa spațiului locativ contribuie la plecarea din sistem a cadrelor didactice, atât a celor debutante cât și a celor performante, fapt ce afectează și asigurarea calității procesului educațional din Republica Moldova¹⁸. Datele studiilor sociologice în acest domeniu, denotă că printre factorii ce impulsionează emigrarea cadrelor didactice și a cercetătorilor, cel mai semnificativ este salariul și lipsa spațiului locativ. Migrația din sistem continuă, chiar dacă în ultimii ani cadrele didactice beneficiază de creșteri salariale, acesta, conform datelor BNS, în anul

¹⁶ <https://anofm.md/files/elfinder/ANOFM%20raport%202019%2015.04.pdf>

¹⁷ Ibidem

¹⁸ http://particip.gov.md/public/documente/137/ro_2674_1-Program-National-DRUE-pentru-discutii-2112015site-3.11.pdf

2019 a constituit 87,5 procente din salariul mediu lunar pe economie¹⁹. Conform aceleiași surse în perioada analizată numărul cadrelor didactice este într-o scădere continuă de la 28,6 mii persoane în anul de studii 2016/2017 la 27,4 mii în anul 2019/2020²⁰.

Domeniul sănătății la fel continuă să se confrunte cu anumite probleme privind asigurarea cu personal din cauză plecării angajaților din sistem. Odată cu introducerea schemelor de asigurări obligatorii de asistență medicală, intensitatea exodului din sistem s-a diminuat, indicatorii având o evoluție constantă, însă deficitul de personal rămâne a fi o problemă actuală, în special pentru mediul rural. Completarea instituțiilor medico-sanitare cu medici în perioada analizată la nivel național rămâne a fi la nivel de cca 85% (Tabelul 39).

Conform studiului „Lucrătorii medicali care au migrat din Republica Moldova în Italia și alte țări ale Uniunii Europene”²¹, principalii factori ce au făcut ca lucrătorii medicali să plece din sistem rămân a fi salariile mici și condițiile economice în Republica Moldova Totodată datele studiului denotă că: unii migranți analizează posibilitatea reîntoarcerii potențiale în Moldova în cadrul unor scheme de migrație circulară, dar numai în anumite condiții, inclusiv remunerarea financiară adecvată și obiective clare; circa 67% din cadrele medicale care au migrat încă mai trimit remitențe în țara de baștină, atât cei din Italia, cât și cei din alte țări UE, suma medie a remitențelor lunare trimise acasă de cei chestionați a fost cca 300 EUR, cu o variație în intervalul de la 30 până la 1500 EUR. Circa 30% din cadrele medicale care locuiesc în Italia și circa 20% din alte țări UE planifică să revină în Republica Moldova. Respondenții au menționat și pașii ce urmează să fie întreprinși de factorii de decizie pentru a soluționa problema migrației cadrelor medicale: a) salarii ce să asigure o situație financiară personală confortabilă și prosperă; b) condiții de lucru adecvate, inclusiv echipament modern; c) reducerea corupției; d) îmbunătățirea relației dintre pacient și lucrător medical.

În anul 2019 în sistemul ocrotii sănătății activau 12.535 de medici și 23.584 personal medical mediu²². Gradul de asigurare cu lucrători medicali constituind 47,5 medici și 88,9 personal medical mediu la 10.000 locuitori în anul de referință. Completarea cu medici a instituțiilor medico-sanitare a fost de 82,9% în anul 2018, față de 84,9 % în anul 2017 (Tabelul 39).

¹⁹BNS (Banca de date statistice)

https://statbank.statistica.md/PxWeb/pxweb/ro/30%20Statistica%20sociala/30%20Statistica%20sociala_03%20FM_SAL010_serii%20anuale/SAL010100.px/table/tableViewLayout1/?rxid=b2ff27d7-0b96-43c9-934b-42e1a2a9a774

²⁰https://statistica.gov.md/public/files/publicatii_electronice/Educatia/Educatia_editia_2020.pdf

²¹http://www.hrhobs.ms.md/news/253/86/Studiul-cu-privire-la-lucratorii-medicali-care-au-migrat-din-Republica-Moldova-in-Italia-si-alte-tari-ale-Uniunii-Europene-releva-factorii-de-atractie-si-cei-de-respingere/detalii_flash_noutati

²² MSMPS :

<https://cloud.mail.ru/public/3MzJ/5eQEQUcxD/3.%20RAPOARTE%20DE%20ACTIVITATE%20A%20INSTITUTILOR%20MEDICO-SANITARE/Sanatatea%20publica%20in%20Moldova%20%202019/>

Tabelul 366. Numărul de copii lăsați în RM de părinții care au plecat peste hotare în căutarea unui loc de muncă, conform estimărilor Ministerului Educației, Culturii și Cercetării*

	2017	2018	2019
Total copii	77 180	76 610	76 630
<i>inclusiv cu:</i>			
Un părinte plecat	60 400	59 960	59 970
Ambii părinți plecați	16 780	16 650	16 660

*Notă: Indicatori calculați în baza datelor din SIME (anul de referință -anul de studiu 2014/2015)

Tabelul 377. Numărul de copii lăsați în RM de părinți, care au plecat peste hotare în căutarea unui loc de muncă, conform datelor Ministerului Sănătății, Muncii și Protecției Sociale *

	2017	2018	2019
Total copii, cu unul sau ambii părinți plecați peste hotare la muncă, stoc la sfârșitul anului	30 320	37 866	36 817

* Notă: Date oferite de către structurile teritoriale de asistență socială

Tabelul 388. Evoluția ratelor brute de cuprindere în învățământul primar și gimnazial, rata de tranziție în învățământul gimnazial*

	2017	2018	2019
Primar (nivelul 1)	103,2	104,2	106,2
Gimnazial (nivelul 2)	107,3	106,2	105,4
Rata de tranziție în învățământul gimnazial	98,3	98,0	97,6

Sursa: BNS

*Indicatorii sunt calculați în baza populației cu reședință obișnuită, fiind revizuiți pentru anii 2017-2018, pentru 2019 date provizorii.

Notă: 1) Rata brută de cuprindere reprezintă numărul total de elevi dintr-un anumit nivel educațional, indiferent de vârstă, exprimat ca raport procentual față de populația totală din grupa de vârstă oficială corespunzătoare nivelului dat, într-un anumit an de studii.

2) Rata de tranziție în învățământul gimnazial reprezintă numărul de elevi admiși în primul an de studii al învățământului gimnazial într-un anumit an școlar, exprimat ca raport procentual față de numărul de elevi înscriși în ultimul an al învățământului primar din anul școlar anterior.

Tabelul 39. Personalul medical în sistemul ocrotirii sănătății

	2017	2018	2019
Medici, total persoane	13021	12635	12535
din care medici de familie	1722	1682	1687
Personal medical mediu de specialitate, total persoane	25125	23981	23483
Gradul de asigurare cu medici la 10.000 locuitori*	47,7	47,0	47,5
Gradul de asigurare cu personal medical mediu de specialitate la 10.000 locuitori*	92,0	89,3	88,9
Completarea cu medici a instituțiilor medico-sanitare, în %	84,9	82,9	...

Sursa: MSMPS

*Notă: Indicatori calculați la populația cu reședință obișnuită

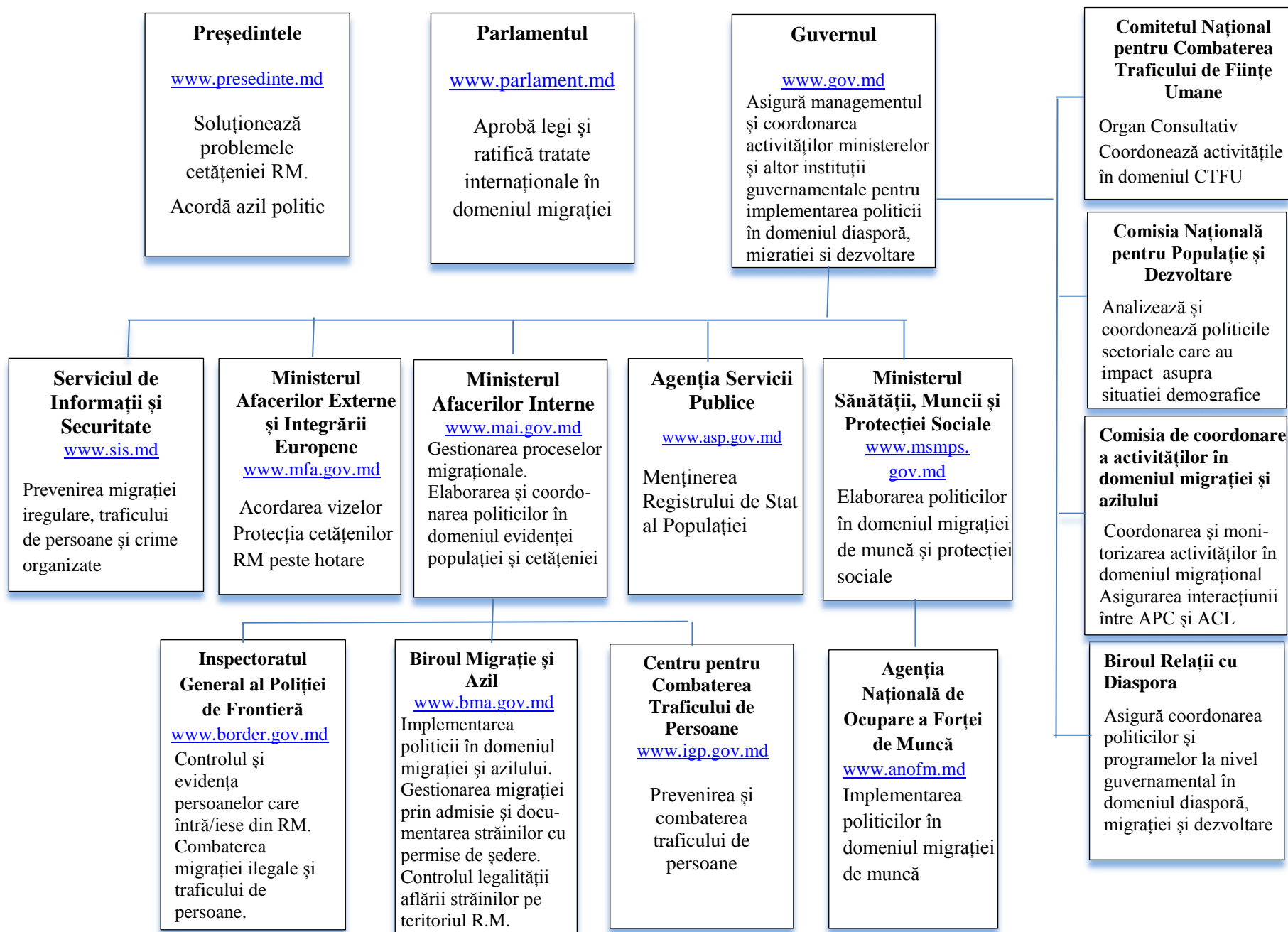
III. CADRUL DE GESTIONARE A MIGRAȚIEI

3.1. Cadrul Normativ

- Legea nr.273/1994 cu privire la actele de identitate din sistemul național de pașapoarte;
 - Legea nr.269/1994 cu privire la ieșirea și intrarea în Republica Moldova;
 - Legea nr.1024/2000 cetățeniei Republicii Moldova;
 - Legea nr. 467/2003 cu privire la informatizare și la resursele informaționale de stat;
 - Legea nr.241/2005 privind prevenirea și combaterea traficului de ființe umane;
 - Legea nr. 71/2007 cu privire la registre;
 - Legea nr.270/2008 privind azilul în Republica Moldova;
 - Legea nr.200/2010 privind regimul străinilor în Republica Moldova;
 - Legea nr.274/2011 privind integrarea străinilor în Republica Moldova;
 - Legea nr.166/2012 cu privire la aprobarea Strategiei naționale de dezvoltare „Moldova 2020”;
 - Legea nr.257/2013 privind resortisanții statelor terțe care au obligația deținerii unei vize și resortisanții statelor terțe care sunt exonerati de obligativitatea deținerii unei vize la traversarea frontierei de stat a Republicii Moldova;
 - Legea nr. 105/2018 cu privire la promovarea ocupării forței de muncă și asigurare de șomaj.
-
- Hotărârea Guvernului nr.834/2008 cu privire la Sistemul informațional integrat al Poliției de Frontieră;
 - Hotărârea Guvernului nr. 1187/2010 cu privire la implementarea Ghișeului unic de documentare a străinilor;
 - Hotărârea Guvernului nr.492/2011 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedurile de returnare, expulzare și readmisie a străinilor de pe teritoriul Republicii;
 - Hotărârea Guvernului nr.655/2011 cu privire la aprobarea Strategiei Naționale a Moldovei în domeniul Migrației și azilului (2012-2020);
 - Hotărârea Guvernului nr.50/2013 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la eliberarea vizelor;
 - Hotărârea Guvernului nr.125/2013 pentru aprobarea Regulamentului privind eliberarea actelor de identitate și evidența locuitorilor Republicii Moldova;
 - Hotărârea Guvernului nr.765/2014 cu privire la aprobarea listei documentelor de călătorie acceptate pentru traversarea de către străini a frontierei de stat a Republicii Moldova;
 - Hotărârea Guvernului nr.200/2016 cu privire la aprobarea Strategiei naționale „Diaspora-2025” și a Planului de acțiuni pentru anii 2016-2018 privind implementarea acesteia;

- Hotărârea Guvernului nr.736/2016 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru anii 2016-2020 privind implementarea Strategiei naționale în domeniul migrației și azilului (2011-2020);
- Hotărârea Guvernului nr.1472/2016 cu privire la aprobarea Planului național de acțiuni pentru implementarea Acordului de Asociere Republica Moldova–Uniunea Europeană în perioada 2017–2019;
- Hotărârea Guvernului nr.1473/2016 cu privire la aprobarea Strategiei naționale privind ocuparea forței de muncă pentru anii 2017–2021;
- Hotărârea Guvernului nr.724/2017 cu privire la aprobarea Planului de acțiuni pentru anii 2017-2020 privind susținerea reintegrării cetățenilor Republicii Moldova reîntorși de peste hotare;
- Hotărârea Guvernului nr.725/2017 cu privire la Mecanismul de coordonare a politicii de stat în domeniul diasporei, migrației și dezvoltării;
- Hotărârea Guvernului nr.1101/2018 cu privire la aprobarea Strategiei naționale de management integrat al frontierei de stat pentru perioada 2018-2023 și a Planului de acțiuni pentru anii 2018-2020 privind implementarea acesteia;
- Hotărârea Guvernului nr.1144/2018 pentru aprobarea Regulamentului cu privire la procedura dobândirii și pierderii cetățeniei Republicii Moldova;
- Hotărârea Guvernului nr.522/2019 cu privire la modelele actelor de identitate din sistemul național de pașapoarte.

3.2. Cadrul Instituțional - schemă

Compendiul Statistic a fost elaborat cu suportul membrilor Grupului Tehnic de Lucru interinstituțional responsabil de elaborarea Profilului Migrațional Extins al Republicii Moldova:

Instituția	Nume, Prenume	Date de contact:	
		nr. telefon	e-mail
Biroul migrați și azil	Poalelungi Olga (președinte)	022 27 22 03	olga.poalelungi@bma.gov.md
	Mazur Jana (coordonator)	022 27 69 02	jana.mazur@bma.gov.md
	Certan Valeriu	022 27 72 51	certan.valeriu@bma.gov.md
	Roibu Raisa	022 26 56 08	raisa.roibu@bma.gov.md
	Ganaciuc Ala	022 26 56 38	ala.ganaciuc@bma.gov.md
	Morei Adela	022 26 56 23	adela.morei@bma.gov.md
Agentia Servicii Publice	Ispravnic Liudmila	022 50 44 35	liudmila.ispravnic@asp.gov.md
Biroul Național de Statistică	Ușurelu Maria	022 40 31 00	maria.usurelu@statistica.gov.md
	Bargan Natalia	022 40 31 34	natalia.bargan@statistica.gov.md
Biroul Relații cu Diaspora	Zubco Nadejda	022 25 04 94	nadejda.zubco@gov.md
Banca Națională a Moldovei	Moraru Angela	022 82 23 13	angela.moraru@bnm.md
Centru pentru Combaterea Traficului de Persoane	Cipovenco Stella	022 254 945	stella.cipovenco@igp.gov.md
Inspectoratul General al Poliției de Frontieră	Radu Natalia	022 26 45 54	natalia.radu@border.gov.md
	Ianițchi Alexandru		alexandru.ianitchi@border.gov.md
Ministerul Afacerilor Externe și Integrării Europene	Dima Natalia	022 78 86 22	natalia.dima@mfa.gov.md
Ministerul Educației Culturii și Cercetării	Bezu Angela	022 23 37 66	angela.bezu@gmail.com
Ministerul Sănătății, Muncii și Protecției Sociale	Zaharia Anastasia	022 26 21 27	anastasia.zaharia@msmps.gov.md
Centrul de Investigații Sociologice și Marketing, CBS-Research SRL IM	Vremiș Maria	0690 66 578	maria.vremis@yahoo.com